

JOURNALISTI

3
2018

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
94. vuosikerta 2.3.2018

Ühised mured

Eesti Päevalehden
toimittaja Kadri Ibrus
ihmettelee, miksi
Virossa edes alan
opiskelijat eivät
hakeudu journalismin
pariin.

10

tässä lehdessä

KANNEN KUVA: BIRGIT PÜVE

○ Toimittaja Ulla Ora saa itseluottamusta kirjoittamalla runoja. **30**

KUVA: LINDA VAROMA

○ Kokenut toimittaja Jarmo Mäkelä aloitti Toimittajat ilman rajoja -järjestön puheenjohtajana.

4

○ Ilmastonmuutoksesta kirjoittamisessa tärkeintä on konkretia, kirjoittaa toimittaja Anna-Sofia Nieminen.

26

KUVA: LAURA OJA

○ Elina Järvinen ja Aurora Rämö kirjoittivat yhdessä jutun sarjahukuttajasta.

22

KUVA: KARL VILHJÁLMSOON

○ David Mac Dougall vill revolutionera journalistiken på engelska i Finland.

18

Vastuun etiketti

MARKKU LAPPALAINEN markku.lappalainen@journalistiliitto.fi

Toimintansa 50 vuotta sitten aloittanut Julkisen sanan neuvosto on paljon vartija. Journalismin luotettavuus on isosti kiinni siitä, kuinka hyvin mediat noudattavat *Journalistin ohjeita* ja JSN:n linjauksia – kuinka vastuullisesti tiedonvälittäjät toimivat.

Ihan tyhjästä JSN ei syntynyt puoli vuosisataa sitten. 1920-luvun lopulla Suomen Sanomalehdistön Kunnioikeusto oli ensimmäinen askel alan sisäisissä pyrkimyksissä puuttua ”epärehellisiin tai muuten sanomalehdistön tai sanomalehtimiehen arvoa alentaviin tapauksiin”.

Vuonna 1957 Suomen Sanomalehtimiesten Liiton – nykyisen Journalistiliiton – hallitus hyväksyi Etikettisäännöt Suomen sanomalehtimiehille. Se oli jo iso askel kohti nykymuotoista ammattieettistä ohjeistoa.

Etikettisäännöt tähdensivät sitä, että oikeat uutiset luovutetaan ja ylläpitävät luottamusta

sanomalehtiin. Väärä uutinen puolestaan ”hävittää lukijan luottamuksen – ja voi lisäksi aiheuttaa aiheetonta kärsimystä yksityiselle”.

”Avoimuuden vaatimus on hyvä ulottaa koskemaan myös journalistisia prosesseja.

Etikettisäännöissä määriteltiin linjauksia, jotka ovat edelleen keskeisiä eettisiä koodeja. Sääntöihin oli kirjattu muun muassa yksityiselämän suojaa, alaikäisiä ja rikoksesta epäillyn asemaa koskevia ohjeita. Niissä kehoitettiin varomaan häpäisy- tai kiristämistarkoituksessa tarjottua uutista ja tähdennettiin tietojen tarkistamisen ja osapuolten kuulemisen tärkeyttä.

Nykyiset, 35 kohtaa sisältävät *Journalistin ohjeet* otettiin käyttöön vuoden 2014 alussa. Lisäksi

JSN on hyväksynyt koko joukon periaatelausumia, jotka käsittelevät muun muassa lasten esiintymistä mediassa, piilomainontaa ja lainauksien käyttöä.

Vaikka ohjeet ovat ajan tasalla, on aiheellista jatkuvasti arvioida, kuinka yleisölle perustellaan journalistisia ratkaisuja. Kiivastahtinen uutisvälitys koettelee ammattietiikkaa, sosiaalisen median kansalaisvalvonta haastaa tekijöitä perustelemaan valintojaan aivan eri tavalla kuin aiemmin, jolloin debatteja käytiin painetun lehden ilmestymisen tahdissa.

Juhlavuotensa kunniaksi JSN on käynnistänyt vastuullista journalismia korostavan kampanjan, johon liittyen neuvosto kannustaa toimituksia entistä enemmän avaamaan journalistisia periaatteitaan: kertoamaan yleisölle linjauksien perustelut.

Avoimuuden vaatimus on hyvä ulottaa koskemaan myös journalistisia prosesseja, ja se edellyttää aktiivista vuorovaikutusta yleisön kanssa. Siihen pitää olla aikaa ja varaa.

Journalisti vaalii laadukasta journalismia, sananvapautta ja alan parhaita perinteitä. Journalisti tarkastelee kriittisesti media-alaa ja sen ilmiöitä.

Kuulolla koko ajan

Yleisradioon tulvii viestejä yleisöltä. Perinteisiä palautekanavia pitkin niitä tulee tuhansia viikossa, some mukaan luettuna määrä nousee kymmeniin tuhansiin. Ja suunta on jatkuvasti kasvava.

Yle-tyyppi eli yleisövuorovaikutuksen päällikkö **Sami Koivisto** kertoo palautteen käsittelystä ja vaikutuksesta Ylen verkkosivuilla 22. helmikuuta julkaistussa Näkökulma-kirjoituksessaan.

Koivisto toteaa, että kaikki palaute noteerataan.

Hän korostaa myös, että palaute vaikuttaa. Sillä on ”enemmän merkitystä kuin ehkä arvaatkaan”.

Näin julkisen palvelun Ylen pitääkin toimia, mutta kyllä tämä sopii malliksi muillekin. Yleisön luottamus voitetaan ja sitä ylläpidetään parhaiten mahdollisimman mutkattomien kohtaamisten avulla: hyvällä sisällöllä ja toimivalla vuorovaikutuksella.

Se on vastuullista journalismia ja ohjelmatoimintaa.

KASVO

JARMO MÄKELÄ

● Ylen toimittaja vuodesta 1981 eläköitymiseensä vuonna 2013.

● Ylessä muun muassa television ulkomaanosaston esimiehenä sekä Brysselin ja Moskovan kirjeenvaihtajana.

● Kirjoittaa Venäjän uutismediaa seuraavaa kolumnia Helsingin Sanomille.

Huipun tuntumassa

Toimittajat ilman rajoja -järjestön Suomen osaston puheenjohtajaksi valittu Jarmo Mäkelä haluaa toimintaan uutta virtaa.

MANU HAAPALAINEN, TEKSTI ● SAMPO KORHONEN, KUVA

Ei aivan huipulla, mutta edelleen kunniakkaasti huipun tuntumassa. Näin voisi tiivistää Ylessä pitkän uran tehneen **Jarmo Mäkelän** näkemyksen suomalaisen lehdistönvapauden tilasta.

Mäkelän arvio pohjaa kansainvälisen Toimittajat ilman rajoja -järjestön lehdistönvapausindeksiin. Helmikuun alussa Mäkelä valittiin järjestön Suomen osaston puheenjohtajaksi.

Journalismin, ihmisoikeuksien ja kehitysyhteistyön leikkauspisteessä toimiva Toimittajat ilman rajoja tunnetaan parhaiten juuri vuosittaisesta indeksistään. Järjestö sijoitti Suomen vuosien ajan ykköseksi, lehdistönvapauden mallimaaksi.

Viime vuonna Suomi sijoittui kolmanneksi, Norjan ja Ruotsin jälkeen. Tilanne on hyvä, Mäkelä muistuttaa, mutta huolenaiheitakin on ilmaantunut.

”Yleinen käsitys on, että sijoituksen tipuminen johtuu pääministeri **Juha Sipilän** (kesk.) ja Ylen yhteenotosta. Todennäköisesti syitä on muitakin”, Mäkelä sanoo.

”Meillä päättäjien halu puuttua vihapuheeseen on heikompi kuin muissa Pohjoismaissa, mikä myös vaikuttaa sijoitukseemme. Poliitikot eivät ole osoittaneet eettistä ja moraalista johtajuutta, eivätkä riittävän suoraan sano, että tämä ei kerta kaikkiaan käy.”

Toisena pääuhkana suomalaiselle lehdistönvapaudelle Mäkelä näkee tiedotusvälineiden talousahdingosta johtuvan journalismin tason laskemisen, kiireen ja pinnallisuuden.

”Toisaalta perinteinen media on meillä edelleen erittäin riippumatonta sekä poliittisista päättäjistä että median omistajista”, hän huomauttaa.

”Journalismin valvonta perustuu meillä itsesääntelyyn, ei niinkään lainsäädäntöön. Näiden seikkojen ansiosta porskutamme vertailuissa edelleen.”

JARMO MÄKELÄ kutsuttiin puheenjohtajaksi järjestön ulkopuolelta. Puheenjohtajavaihdoksen taustalla oli edellisen puheenjohtajan **Ilkka Nousiaisen** ja järjestön hallituksen erimielisyys *Helsingin Sanomien* tietovuoto-uutisoinnista. Nousiainen piti lehden uutisointia ylilyöntinä.

Mäkelä ei ota kiistoihin kantaa, mutta sanoo järjestön kaipaavan lisävirtaa toimintaansa.

”Toiminnassa on tultu seisovaan tilanteeseen, ja nyt on saatava aikaiseksi uusi alkua. Jäsenmäärää pitää kasvattaa ja toiminta saada laajemmin suuren yleisön tietoon.”

”Tie on pitkä, mutta mitään ei tapahdu, ellei ainakin yritetä.”

Toimittajat ilman rajoja asettaa kansainväliselle toiminnalleen vuosittain painopistemaita. Vuonna 2018 parinkymmenen maan joukkoon kuuluvat muun muassa Venäjä, Turkki ja Yhdysvallat. Järjestö tarkkailee painopistemaiden lehdistönvapaustilannetta ja raportoi niistä erityisen aktiivisesti.

”Tällaisten järjestöjen olemassaolo tarjoaa mahdollisuuden yrittää tehdä jotain epäkohtien korjaamiseksi”, Mäkelä sanoo.

”Vaikutamme kansainvälisesti suuntaamalla huomion ongelmiin. Kehityksissä tuemme riippumattoman lehdistön kehittymistä. Tie on pitkä, mutta mitään ei tapahdu, ellei ainakin yritetä.” ●

Yhtiöt tyrmäävät STT:n valtionavun

Suorat tuet arveluttavat mediayhtiöiden hallituksien puheenjohtajia. Alv-alennus kelpaisi kaikille.

MARJA HONKONEN, TEKSTI • VESA LEHTIMÄKI, KUVITUS

Mediayhtiöiden hallitusten puheenjohtajat eivät halua valtion suoraa tukea talousvaikeuksista kärsivälle Suomen Tietotomistolle.

Journalistin haastattelukierroksella vain kaksi vastaajaa kymmenestä kertoi kannattavansa STT:n tukemista. Esimerkiksi Alman hallituksen puheenjohtaja **Harri Suutari** vastustaa suoria tukia.

”Valtion ei pidä tukea STT:tä eikä mitään muutakaan kaupallista mediaa. Kaupallisen median pitää pystyä toimimaan markkinaehtoisesti. Mikä tahansa kohdistettu yrittystuki vääristää kilpailua”, Suutari sanoo.

Kannatusta tuki sai Sanoma-konsernista ja Pohjois-Karjalan Kirjapainosta.

Karjalaista kustantavan Pohjois-Karjalan Kirjapainon hallituksen puheenjohtajan **Reetta Laakkosen** mielestä suora tuki ei silti ole ongelmaton. Parempi ratkaisu olisi etsiä ”luovempia tapoja” tukea STT:n toimintaa.

”Kun valtion eri laitokset joka tapauksessa tarvitsevat tietopalveluja, valtio voisi ostaa niille sellaisia STT:ltä. Silloin kyse ei olisi pelkästään tukemisesta tukemisen vuoksi”, Laakkonen ehdottaa.

Samanlaisia ajatuksia on muun muassa Kalevan hallituksen puheenjohtajalla **Taisto Riskillä** ja A-lehtien **Olli-Pekka Lytykäisellä**. Suoraa tukea he eivät kannata.

JOURNALISTI LÄHETTI haastattelupyynnön 14 mediayhtiön hallituksen puheenjohtajalle. TS-Yhtymä ja Keski-suomalainen kieltäytyivät kommentoimasta. Keski-Pohjanmaan Kirjapaino ja

Viestilehdet eivät vastanneet.

Keskisuomalaisen hallituksen puheenjohtaja **Leena Hautsalo** perusteli kieltäytymistä sillä, että tukiasioita käsitellään parhaillaan STT:n hallituksessa ja liikenne- ja viestintäministeriössä.

”Yleisellä tasolla toivomme, että suomalaisella kaupallisella medialla olisi tasapuoliset ja oikeudenmukaiset edellytykset toimia ja huolehtia kansalaistemme tiedontarpeista”, Hautsalo sanoo.

”Kaikkien erityis- tai tilapäistukien ongelmana on niiden kilpailua vääristävä vaikutus.

Henrik Ehrnrooth,
Otavan hallituksen puheenjohtaja

Keskisuomalaisen konsernijohtaja **Vesa-Pekka Kangaskorpi** on aiemmin ehdottanut STT:lle viiden miljoonan euron valtiontukea.

Kahdesta yhtiöstä haastatteluun vastasi operatiivinen johto.

Sanoma oy:n ja Sanoma Media Finlandin yhteiskuntasuhteista ja viestinnästä vastaava johtaja **Marcus Wiklund** ei sulkisi valtiontukea vaihtoehtona pois. Sanoma Media Finland on STT:n suurin yksittäinen omistaja.

”Kaltaisellamme maalla on hyvä olla riippumaton tiedonvälitystoimisto. Jos STT tarvitsee määrääjäksi tukea toiminnan jatkamiseksi tai muuntamiseksi, suhtaudun siihen positiivisesti”, Wiklund sanoo.

Wiklundin mielestä montaa toimijaa hyödyttävä uutispalvelu on suoralle tuelle parempi kohde

kuin yksittäinen kustantaja tai televisioyhtiö.

HSS Median toimitusjohtaja **Anna-Mari Karhunen** sen sijaan epäilee, onko STT:n tukeminen oikea tapa auttaa koko alaa. Kun läheskään kaikki lehdet eivät ole enää STT:n asiakkaita, tuki hyödyttäisi vain osaa.

VASTAAJAT EIVÄT haikaile suoria yrittystukia omille yhtiöilleenkään.

”Kaikkien erityis- tai tilapäistukien ongelmana on niiden kilpailua vääristävä vaikutus ja taipumus jäädä pysyviksi alaa jäykistäviksi ilmiöiksi”, Otavan hallituksen puheenjohtaja **Henrik Ehrnrooth** sanoo.

Sen sijaan esimerkiksi digi- ja tilausmaksujen arvonlisäverojen alentaminen kelpaisi.

”Alv-kannan nostaminen oli vahingollinen ja hölmö päätös, ja sen peruminen olisi ylivoimaisesti paras ratkaisu”, A-lehtien **Olli-Pekka Lytykäinen** sanoo.

”Veroratkaisut olisivat kaikkein tähdellisimmin asia. Tärkeintä on, että kilpailuolosuhteet olisivat mahdollisimman reilut ja terveet”, Länsi-Savon **Jukka Tikka** sanoo.

Ilkka-Yhtymän **Timo Aukia** ei edes miellä alv-kantojen alentamista yrittystukena.

”Pikemminkin nyt suomalaisella sisällöllä on monikansallisiin toimijoihin nähden haittavero”, hän sanoo.

Muutama vastaajista kiinnitti huomionsa Ylen rooliin. Sen tehtäviä rajaisi muun muassa KSF Median **Kaj-Gustaf Bergh**, joka pitää valtion puuttumista yritystoimintaan ylipäättään haitallisena.

”Parasta tukea toimivalle demokratialle ja monimuotoisuudelle on rajoittaa yhteiskunnan puuttumista.”

LIIKENNE- JA viestintäministeriöstä kerrotaan, että tukikysymyksiä käsitellään osana Suomen hallituksen uuden mediapoliittisen ohjelman valmistelua.

Ministeriö on käynyt syksystä lähtien alan toimijoiden kanssa pyöreän pöydän keskusteluja. Ohjelmaa varten tilattu yliopiston tekemä selvitys valmistuu maaliskuun puolivälissä. Sitä seuraa vielä kuulemiskierros. Päätöksiä on määrä tehdä kesään mennessä. ●

Tv-uutistuki pelasti Maikkarin vaaliohjelmat

MTV käyttää sille myönnettyä kaupallisen tv-uutistoiminnan tukea muun muassa näyttävään vaaliohjelmistoon. Vastaavan päätoimitajan **Merja Ylä-Anttilan** mukaan ensimmäiset panostukset näkyivät presidentinvaalikeskusteluissa.

”Nyt on kyse siitä, että ohjelmat ylipäättään tulivat. Jos tukipäätöstä ei olisi tullut, ei olisi ollut kirkossa kuulutettu, että esimerkiksi tulostiltaa olisi tehty sillä laajuudella kuin tehtiin”, Ylä-Anttila kertoo.

Pääosalla tuesta varmistetaan Ylä-Anttilan mukaan se, ettei uutistoimintaa supisteta. Esimerkiksi *Huomenta Suomea* tehdään läpi vuoden ja joitain kirjeenvaihtajasopimuksia on jatkettu, hän kertoo. Muitakin sisältöuudistuksia on suunniteltu, mutta ne ovat vielä pöydällä.

Liikenne- ja viestintäministeriö myönsi viime joulukuussa MTV Sisällöt Oy:lle kolmen miljoonan euron avustuksen uutis- ja ajankoh-
taistoimintaan. Siitä 2,5 miljoonaa

on yleisavustusta nykyisen tason ja tarjonnan ylläpitoon, ja puoli miljoonaa ohjelmiston laajentamiseen noin 50 tunnilla.

Jotta MTV saa avustuksen täysimääräisenä, sen on käytettävä perusuutistoimintaan omaa rahaa vähintään 7,5 miljoonaa sekä ohjelmiston laajentamiseen puoli miljoonaa. Lisäksi sen on täytettävä yleisen edun kanavan toimiluvan vaatimukset.

Ylä-Anttila ei koe, että virallis-

ten vaatimusten lisäksi tukirahojen kainalossa tulisi toiveita vaikka poliitikkoja myötäsukaisemmin kohtelevista ohjelmista. Hän kummeksuu sitä, että suora tuki näyttäytyy monelle ongelmallisempänä kuin tilausmaksujen nolla-alv.

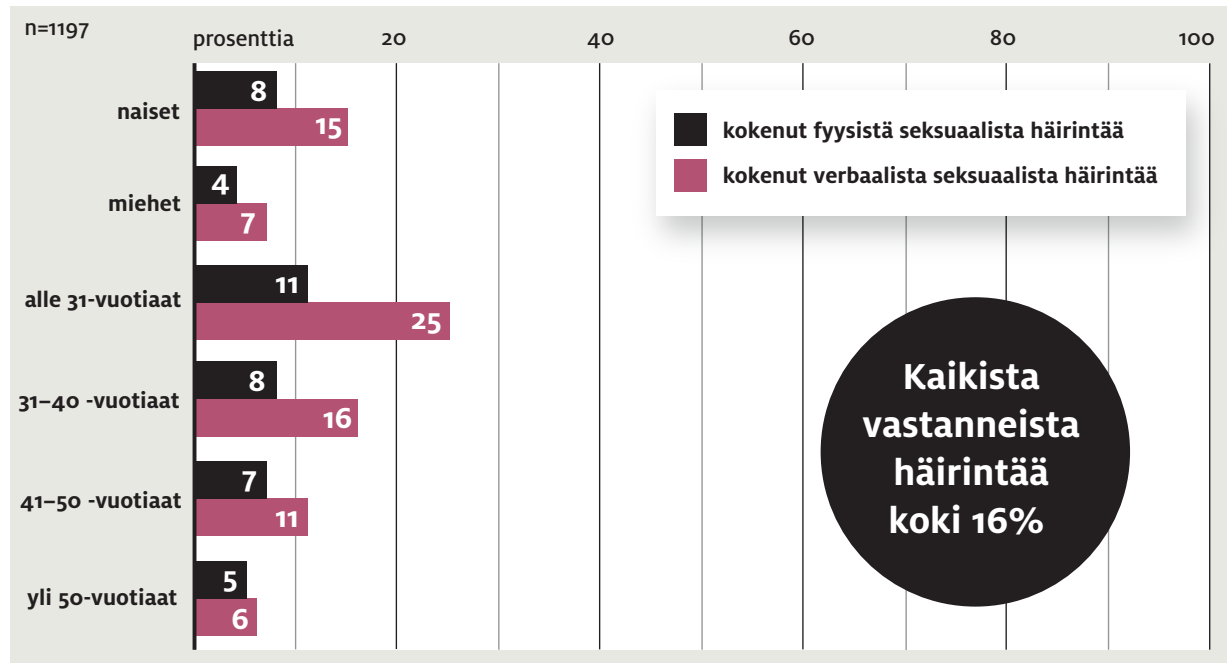
”On näkökulmakysymys, puhuttaanko verotuesta vai suorasta tuesta. Me emme hyötyisi alv:n alentamisesta mitenkään”, Ylä-Anttila toteaa.

Marja Honkonen

Työpaikallaan seksuaalisen häirinnän kohteeksi joutuneet

Kahden viime vuoden aikana

Lähde: Viestinnän ammattilaisten #metoo-kysely 2018, ProCom, SJL, MTL

MITEN TOIMIA?

- Jos koet, että sinua häiritään seksuaalisesti, sano siitä häiritsijälle. Kerro, millä tavoin hän loukkaa sinua. Käske häiritsijää lopettamaan.
- Jos häirintä ei lopu, kerro asiasta työnantajan edustajalle, esimerkiksi työsuojelupäällikölle.
- Flirttailu ei ole työpaikoilla kiellettyä. Seksuaalinen häirintä on yksisuuntaista ja ei-toivottua. Asiaan voi puuttua myös työkaveri. Vastuu häirinnästä vapaasta työpaikasta on koko työyhteisöllä.

LÄHDE: MAIJA RANINEN, SJL

Toimituksia vaivaa vaikenemisen kulttuuri

MARJA HONKONEN, TEKSTI • JOHANNA SARAJÄRVI, GRAFIIKKA

Journalistit joutuvat seksuaalisen häirinnän kohteeksi muita viestintäammattilaisia useammin. ”Urposti käyttäytyviä ihmisiä on alalla liikaa”, sanoo Hanne Aho.

Jos sinua on joskus häiritty seksuaalisesti, muttet ole tohtinut tehdä mitään, et ole ainoa.

Seksuaalisen häirinnän kohteeksi joutuneista media- ja viestintäalan ammattilaisista 59 prosenttia ei ole edes puhunut asiasta häiritsijänsä kanssa tai kertonut siitä kollegalle tai esimiehelle. Eriytyksen korkea kertomisen kynnys on miehille, jotka tosin kokevat seksuaalista häirintää naisia huomattavasti harvemmin.

Tiedot käyvät ilmi Journalistiliiton, ProComin ja Mainonnan, teknologian ja luovuuden liiton (MTL) teettämästä tutkimuksesta, joka julkaistiin 22. helmikuuta. Kyselyyn vastasi 1 197 liittojen jäsentä, joista 1 166 oli viestintä- ja media-alan ammattilaisia ja 31 opiskelijaita. Kyselyn toteutti IRO Research.

Tutkimuksen mukaan 16 pro-

senttia vastaajista on kokenut seksuaalista häirintää kahden viime vuoden aikana. Eniten kokemuksia oli nuorilla: alle 31-vuotiaista vastaajista joka kolmatta on häiritty työpaikallaan. Usein häirintä on ollut toistuvaa, ei yksittäinen ”huono vitsi”.

Journalistiliiton jäsenet kertoivat joutuneensa seksuaalisen häirinnän kohteeksi hieman muita useammin. Häiritsijä on yleensä kollega, mutta journalistien vastauksissa nousivat esiin myös haastateltavat ja kuvattavat.

Hieman muita useammin journalistit myös vaikenivat häirinnästä. Heistä kahdeksan prosenttia kertoi myös, että omalla työpaikalla tapahtuvaan seksuaaliseen häirintään ei puututa.

MISTÄ TULOKSET kertovat? Ainakin toimituksien työskulttuurissa on vielä muuttamista siitä huolimatta, että rasvaisimmat jutut on jätetty 1980-luvulle, Journalistiliiton puheenjohtaja **Hanne Aho** sanoo.

”Ennen seksuaalinen häirintä oli maan tapa. Toimitukset ovat olleet

varsin roiseja työyhteisöjä, ja sitä ne ovat osin edelleen. Soisin, että porukka, joka toimii roisesti ja suorapuheisesti, miettisi tarkkaan, onko se sopivaa ja kävisi keskustelua toimituksissa”, hän sanoo.

”Urposti käyttäytyviä ihmisiä on alalla aivan liikaa.”

Pidemmällä aikavälillä seksuaalista häirintää kertoi kokeneensa 56 prosenttia vastaajista. Tulos vastaa *Journalistin* aiemmin toteuttaman kyselyn tuloksia, jossa puolet vastaajista kertoi joutuneensa uralaan seksuaalisen häirinnän kohteeksi.

HÄIRINNÄSTÄ PUHUMINEN on tärkeää sen sallivan kulttuurin kitkemiseksi. Avointa keskustelua vastaajat toivovat myös liitoiltaan.

Journalistiliiton tasa-arvoasioista vastaava juristi **Maija Raninen** korostaa häirinnän sanallistamisen tärkeyttä.

”Kyselystä käy ilmi, etteivät häiritsijät aina ymmärtäneet, että heidän toimintansa on kiellettyä. Työpaikalla voitaisiin keskustella siitä, mikä on kiellettyä ja mikä sallit-

tua”, Raninen sanoo.

Monessa työpaikassa aihe on kiusallinen ja vaikea. Työnantajalla on silti lain mukaan velvollisuus puuttua seksuaaliseen häirintään. Siksi häirinnästä on Ranisen mukaan syytä kertoa työsuojelupäällikölle, mikäli häiritsijä ei käskystä huolimatta muuta toimintaansa.

Työsuojelulaki koskee myös häiritsijää, jolle seurauksena voi olla varoitus tai irtisanominen. Fyysinen seksuaalinen ahdistelu on rikos.

Oikeudellisesti ajatellen vaikeimpia ovat tapaukset, joissa häiritsijä on asiakas tai haastateltava, Raninen sanoo.

Avointen vastausten perusteella monen kynnystä kertoa häirinnästä nostivat aiemmat kokemukset tai pelot vähättelystä. Häirintä on kuitattu huonona läppänä tai turhasta loukkaantumisena.

Liittoon saakka häirintätapauksia tulee vuodessa muutama.

”Tutkimuksen valossa se on yllättävää. Tämä on aihe, josta monen on todella vaikea puhua.” ●

ASKO LEHTONEN

lehtonenasko@gmail.com
KIRJOITTAJA ON SALON SEUDUN
SANOMIEN YHTEISKUNTATOIMI-
TUksen ESIMIES.

Tehdään vaaleja

Tehdään näistä vaalit, sanoi tikkitakkinen mies maantien laidalla ja katsoi silmiin.

Ja niinhän me teimme. Me toimittajat.

Varsinainen kohderyhmä ei ottanut vaalivideon viestiä vastaan ehdokkaan toivomalla tavalla. Hän oli yksi seitsemästä, jotka saattoivat kilpailla keskitalven vaaleissa vain toistensa kanssa. Istuvaa presidenttiä vastaan ei ollut mahdollisuuksia.

Mutta me annoimme ruutuai-
kaa, puheen paikkoja ja palstatilaa
kaikille ehdokkaille, vaikka vaalien
lopputulos vaikutti varmalta.

Kamppailun aikana korostettiin monen poliitikon suulla, että demokratiassa pitää olla ehdokkaita. Demokratiassa ehdokkailla pitää olla myös mahdollisuus esitellä ajatuksiaan. Maailma näyttäisi aivan toiselta, jos vaalien alla uutisjulkisuutta jaettaisiin mielipidemittausten tai kampanjabudjetien mukaan.

MEDIA PITI ehdokkaita ja heidän teemojaan esillä ja yritti osin epätoivoisestikin kaivaa esille kandidaattien eroja.

Valtakunnalliset tiedotusvälineet jakoivat tenteissä, keskusteluissa, haastatteluissa ja analyysissä aikaa kaikille. Maakunnissa ja pikkukaupungeissa toimittajat kävivät ehdokkasiini kiinni, kun he saapuivat paikkakunnalle.

Matti Vanhasta haastattelin messuilla, kun hän söi keskustapiirin puheenjohtajan kanssa lounasta monitoimitalon aulassa. Ruoka suussa ei saa puhua, mutta suupalojen välissä voi arvioida istuvan presidentin toimintaa.

Pekka Haaviston kanssa istuimme auton takapenkillä, kun vihreää ehdokasta kuljetettiin korttelin

mittainen matka kirjakaupasta kehitysvammaisten kahvilaan.

Sauli Niinistöltä irtosi aikaa yhden kerroksen verran, kun hän käveli poliisien seuraamana tungoksesta kauppakeskuksen sivuovelle. Se riitti. Presidentti ehti sanoa, että toisin kuin gallupkansan enemmistö, hän ei halua lisää valtaa itselleen eikä seuraajilleen.

Samassa kauppakeskuksessa **Nils Torvaldsin** vaalitulaisuudessa oli potentiaalisia äänestäjiä vähemmän kuin Niinistöllä turvamiehiä, mutta hän sai tilaa lehdessä siinä missä muutkin ehdokkaat.

PRESIDENTINVAALEISSA piilossa pysytelleet puoluejohtajat heräävät viimeistään syksyllä. Jos eduskunta suo, reilun puolen vuoden päästä järjestetään maakuntavaalit. Ensi keväänä valitaan uusi eduskunta ja heti perään Euroopan parlamentti. Seurakuntavaalitkin mahtuvat vielä ensi vuoteen.

Kaikissa valitaan päättäjiä, joiden tekemiset vaikuttavat kansalaisten arkeen. Presidentillä ei selasta valtaa ole.

Maakuntavaaleissa lisävastuuta journalisteille tuo se, että lukijoille, katsojille ja kuulijoille eli äänestäjille pitää kertoa, mistä uusissa vaaleissa on kysymys: mitkä ovat maakuntahallinnon tehtävät, mitä valtaa on maakuntavaltuustolla ja -hallituksella, mitä ovat liikelaitokset ja sote-keskukset, mitä tarkoitetaan valinnanvapaus, mitä kasvupalvelut kasvattavat, miten asiakas voi vaikuttaa palveluihin. Ja niin edelleen.

Veikkaan, että maakuntavaaleissa esitellään sen tapaisia iskulauseita kuin ”vapaalla kansalaisella on vapaus valita”, ”lähipalvelut on pidettävä lähellä” ja ”mikään ei muutu, mutta palvelu paranee”.

Meillä riittää töitä. Tehdään taas vaalit. ●

Kollegat lahden takana

Journalisti kävi Tallinnassa kysymässä kahdelta toimittajalta, millaista on työskennellä media-alalla juuri 100 vuotta täyttäneessä Virossa.

ANNA-SOFIA NIEMINEN, TEKSTI, • BIRGIT PÜVE, KUVAT

Alkoholipolitiikka ja #metoo-skandaali puhuttavat, printtilehtien levikit laskevat, pitäisi löytää uusia tapoja hankkia rahaa, sisältömarkkinoinnin etiikka arveluttaa.

Kuulostaa tutulta, eikö? Nyt ei kuitenkaan puhuta Suomesta vaan naapurimaastamme Virosta.

Virolainen yhteiskunta ja mediakenttä ovat kuitenkin hyvin omaleimaisia. Siitä pitää huolen muun muassa maan pieni asukasmäärä ja neuvostohistoria. Suomalaisen korvaan hätkähdyttävältä kuulostaa esimerkiksi se, että moni toimittaja neuvottelee oman palkkansa. Ainoastaan yleisradioyhtiöllä on työehtosopimus, jossa määritellään vähimmäispalkka.

”TUNNEN ITSENI vanhaksi dinosaurukseksi”, 39-vuotias **Kadri Ibrus** sanoo.

Hän on ollut toimittajana *Eesti Päevaleht*-sanomalehdessä vuodesta 2006 lähtien ja toteaa, että harva toimittaja on pysynyt toimituksessa yhtä kauan. Vaihutuus on suurta, erityisesti vuonna 1999 perustetussa uutisportaali Delfissä, joka on osa samaa konsernia ja toimii samoissa tiloissa.

”Edes alan opiskelijat eivät hakeudu journalismin pariin. He menevät pr-puolelle.”

Journalismi ei tunnu olevan Virossa erityisen suuressa huudossa, ja Ibrus näkee siihen parikin selvää syytä. Ensimmäinen on raha. Ibrus arvelee, että erityisesti nuoret toimittajat saavat pientä palkkaa.

Hän ei tosin tiedä summista ihan tarkkaan, koska kaupallisella puolella jokainen neuvottelee oman palkkansa ja työehtosopimuksissa kielletään usein palkan kertominen.

Viron sanomalehtien liitto kerää tietoa jäsenlehtiensä palkoista. Viimeisin liiton verkkosivulta löytyvä tilasto on vuodelta 2016, ja silloin 36 jäsenlehden toimittajien keskimääräinen palkka oli 939 euroa kuukaudessa. Keskipalkka on Virossa noin 1200 euroa kuukaudessa.

Yleisradioyhtiön toimittajien palkka on työehtosopimuksen mukaan hieman Viron keskipalkkaa suurempi.

Toinen Ibrusin mainitsema syy on paine, jota journalistisessa työssä joutuu sietämään. Jos paljastaa vaikkapa jonkin väärinkäytöksen ministeriössä, saa helposti niin ministerin kuin pr-väen vihat niskaansa.

Nykyään oman lisänsä tuovat myös yleisön vihaiset verkkokommentit. Ibrus on itse urallaan aiheuttanut kahden ministerin eron, koska on saanut heidät kiinni valehtelusta.

Tällainen paine on tietysti tuttua suomalaisillekin toimittajille, mutta Suomessa tukiverkostot ovat kehittyneemmät kuin Virossa. Viron Journalistiliitossa (Eesti Aja-

kirjanike Liit) on vain noin 300 jäsentä. Heistä yli puolet on eläkeikäisiä, joista tosin suurin osa työskentelee edelleen, moni freelancerina.

Virolaisten toimittajien kokonaismäärästä ei ole saatavilla tarkkaa tietoa, mutta joka tapauksessa liiton jäsenet ovat selvä vähemistö. Se ei ole poikkeuksellista, vaan näin on monilla aloilla Virossa.

Tätä ymmärtääkseen pitää katsoa historiaan: Vaikka Viron itsenäisyysjulistuksesta tuli juuri kuluneeksi 100 vuotta, maa oli vuodesta 1940 eteenpäin sosialistisen Neuvostoliiton vallan alla.

Viro julistautui uudelleen itsenäiseksi vuonna 1991. Sittenmin yhteiskunta on mennyt vahvasti markkinamyyntiseen ja

Liberaali vaihtoehto. Ekspress Meedia on toinen Viron suurista mediakonserneista. Konsernissa työskentelevän toimittajan Kadri Ibrusin mielestä se on liberaalimpi kuin kilpailijansa Eesti Meedia.

yksilökeskeiseen suuntaan, ja liitot kuuluvat monen virolaisen mielestä menneeseen maailmaan.

VAIKKA TOIMITTAJAT eivät ole järin järjestäytyneitä, he puhuvat paljon keskenään, kertoo 27-vuotias **Joosep Värk**. Hän on opiskellut journalismia Tarton yliopistossa kandidaattiksi asti ja työskentelee *Postimees*-sanomalehden tutkivan journalismin tiimissä.

”Arvostan suuresti saamaani koulutusta. Ennen kaikkea yliopistosta kuitenkin sai sosiaalisen verkoston.”

Värkin mukaan muilta opiskelijakavereilta ja myöhemmin kollegoilta on saanut tietoa siitä, mitä missäkin mediatalossa tapahtuu ja millaisia käytäntöjä niissä on.

Siten on ollut helpompi arvioida esimerkiksi, millaista palkkaa töitä hakiessa voi pyytää.

Myös Ibrus kertoo puhuvansa paljon kollegoiden kanssa. Lisäksi hän saa työssään tukea kansalaisjärjestöjen ihmisiltä. Ibrus kirjoittaa paljon sosiaalisista ongelmista, kuten naisten kokemasta väkivallasta. Kansalaisjärjestöjen ihmiset työskentelevät samojen asioiden parissa.

”He tuntevat minun taisteluni.”

Ibrus ja Värk olivat aiemmin suoria kollegoita, sillä myös Värk on työskennellyt *Eesti Päevalehde*ssä. Hän kertoo, että yksi suurimmista syistä vaihtaa toisen konsernin *Postimees*-lehteen oli se, että stressiä olisi vähemmän. Siinä missä *Eesti Päevalehde*ssä oli

neljän viikon vuosiloma, *Postimees*-lehdessä on viisi viikkoa.

Värk pystyi myös *Postimees*-lehdessä sopimaan järjestelystä, jossa hän saa itse tasata työtunteja: jos joskus meneekin töissä iltayhdeksään, seuraavana päivänä voi lähteä aikaisin. Ylitöistä ei normaalin käytännön mukaan makseta.

”Palkka-asiat ovat olleet vähän tabu, mutta toivon, että se on muuttunut ja muuttuu. Ehkä meillä pitäisi olla liitto puhuaksemme palkoista.”

Nuorilla journalisteilla on nykyään oma yhdistys. Myös Värk on käynyt yhdistyksen tapahtumissa, vaikka ei jäsen olekaan.

Niissä on puhuttu esimerkiksi mediataloudesta ja omasta hyvin-

Tutkiva toimittaja. Toimittaja Joosep Värk (oik.) työskentelee Postimees-sanomalehden tutkivan journalismin tiimissä. Hän kertoo kirjoittavansa paljon rikoksista ja politiikasta.

voinnista huolehtimisesta.

Värk ja Ibrus työskentelevät kahdessa kilpailevassa konsernissa, jotka hallitsevat Viron mediakenttää.

Värkin työpaikka *Postimees* on Viron vanhin ja suurin kuusipäiväinen sanomalehti, ja sen ympärille on rakentunut Eesti Meedia. Konserniin kuuluu muun muassa uutisportaali BNS ja tv-kanava Kanal2.

Ibrusin työpaikka *Eesti Päevaleht* puolestaan on osa Ekspress Gruppia. Lehti on myöskin kuusipäiväinen, mutta niin levikiltään kuin sivumäärältään pienempi kuin *Postimees*. Konserniin kuuluvat esimerkiksi viikkolehdet *Eesti Ekspress* ja *Maaleht* sekä uutisportaali Delfi.

Lisäksi Viron yleisradioyhtiön ERR:n asema on keskeinen radio- ja televisioalalla.

Ibrusin mielestä kahden konsernin kova kilpailu on vaikuttanut negatiivisesti toimittajien välisiin suhteisiin ja lopulta median uskottavuuteen. Hän kertoo, että esimerkiksi jos toisen konsernin toimittaja tekee skruppin nimettömiin lähteisiin vedoten, toisen konsernin toimittaja saattaa kyseenalaistaa uutisen tai jopa nimetä lähteitä.

”Se on haitaksi journalismille, koska lukijoiden pitää luottaa sinuun. Heidän täytyy luottaa, että toimittajat eivät keksi juttuja.”

Värk ei puolestaan ole kokenut tällaista toimittajien välistä nokittelua, vaikka konsernien välinen taloudellinen kilpailu on hänenkin mielestään hurjaa. Kumpikin kon-

Edes alan opiskelijat eivät hakeudu journalismin pariin. He menevät pr-puolelle.

Kadri Ibrus, toimittaja, Eesti Päevaleht

serni yrittää pärjätä monessa kanavassa ja tippuvilla tuloilla, kun paperilehtien levikit ovat laskussa. Rahaa on yritetty tehdä muun muassa sisältömarkkinoinnilla ja tapahtumilla, kuten tennisottelulla ja konserteilla.

Laskevat levikit ovat Virossa erityisen suuri ongelma, sillä maassa on vain noin 1,3 miljoonaa asukasta. Heistäkin noin neljännes on venäjänkielisiä, joten sisältöjä pitää tarjota kahdella kielellä.

Maineeltaan kaksi suurta konsernia ovat erilaisia: Eesti Meedia nähdään konservatiivisempänä ja oikeistolaisempänä, Ekspress Grupp liberaalimpänä ja vasemmistolaisempänä. Värk ei ihan purematta niele tätä väitettä. Hänen silmiinsä molemmat lehdet vaikuttavat enemmän oikeistolaisilta.

”Ehkä Ekspress Grupp käsittelee enemmän sosiaalipolitiikkaa”, Värk sanoo.

KANSAINVÄLISTEN VERTAILUJEN mukaan Virolla menee mukavasti. Maa sijoittui Toimittajat

ilman rajoja -järjestön lehdistönvapausvertailussa viime vuonna sijalle 12, kun Suomi oli sijalla 3.

Transparency Internationalin korruptiovertailussa Viron sijoitus on noussut useana vuonna, ja vuonna 2016 se oli jo maailman 22. vähiten korruptoitunut maa. Muihin Baltian maihin verrattuna Viro pärjasi erinomaisesti: Liettua oli sijalla 38, Latvia 44. Suomen sijoitus oli 3.

Kumpikaan tähän juttuun haastatelluista toimittajista ei nostanut esiin, että heidän työtään yritettäisiin rajoittaa. Ibrus tosin sanoo, että joskus poliitikot yrittävät saattaa toimittajia huonoon valoon esimerkiksi Facebookissa.

Molemmat kertovat, että poliitikoihin on helppo saada yhteys. Ainakin tietyt toimittajat voivat vain tarttua puhelimeen ja soittaa pääministerille.

Toki poliitikot saattavat yrittää spinnata eli ohjata huomiota itselleen suotuisaan

Kokenut toimittaja. Kadri Ibrus on työskennellyt Eesti Päevalehdessä yli kymmenen vuotta ja tuntee itsensä dinosaurukseksi, koska niin moni toimittaja ympärillä on vaihtunut.

suuntaan: jos mediassa julkaistaan jollekin puolueelle epäsuotuisat kannatusluvut, puolue saattaa tehdä populistisen ehdotuksen, johon toivoo median tarttuvan. Siten huomio kääntyisi kannatuslukuista muualle.

"Toimittajan pitää aina analysoida, mitä poliitikot puhuvat", Ibrus sanoo.

Värk huomauttaa, että ehkä joidenkin poliitikkojen ja toimittajien suhde on liian läheinen. Hänestä joidenkin toimittajien jutuista huomaa, kuka heidän lähteensä on.

"Olemme pieni yhteiskunta, ja siinä on risikinsä. Rajat ovat joskus epäselvät."

VIIRON PIENUUS NOUSI tätä juttua tehdessä yhtenä esiin, oli puheena sitten talous, toimittajien ja poliitikkojen suhde – tai vaikka oma ura. Pienessä maassa etenemismahdollisuudet media-alalla ovat rajalliset.

Ibrus kuitenkin huomauttaa, että vaikka titteli ja työpaikka pysyisivät samoina, työssä voi kehittyä koko ajan paremmaksi. Molemmat tähän juttuun haastatellut toimittajat ovat erittäin kunnianhimoisia: Ibrus puhuu esimerkiksi totuuden tärkeydestä, Värk vahvasta oikeustajusta.

Kuin tämän vakuudeksi viikko haastattelujen jälkeen selviää, että Joosep Värk on voittanut Viron Bonnierin palkinnon tutkivasta journalismista yhdessä kolmen muun toimittajan kanssa. Palkinto tuli uutisoinnista, joka koski neljän miljardin dollarin rahanpesuvyhtiä. ●

1990-luvulla kaikki piti opetella itse

Virossa on aiempaa enemmän mahdollisuuksia tehdä hyvää lehtityötä, sanoo journalismin lehtori **Priit Höbemägi**. Hän on ollut mukana kehittämässä Viron lehtiä Neuvostoliiton hajoamisesta lähtien, muun muassa kahteen otteeseen viikko-lehti *Eesti Ekspressin* päätoimittajana.

"Kun itsenäisen Viron lehdistö aloitti, piti oppia kaikki itse, koska neuvostoaikaisesta kokemuksesta ei ollut mitään hyötyä. Se oli vain propagandaa", Höbemägi kertoo.

Hänen mukaansa toimittajat kävivät ulkomailla ottamassa oppia, ja siitä oli paljon hyötyä.

"Mutta tänä päivänä suurin osa meidän toimittajista on opiskellut yliopistossa journalismia, ja ammatillinen taso on ihan toisenlainen."

Höbemägi on työskennellyt vuodesta 2010 lähtien Tallinnan yliopistossa journalismin lehtorina. Nykyään hän on journalismin oppiaineen johtaja. Hän jatkaa myös toimittajan töitä *Eesti Ekspressin* kulttuuritoimittajana ja mielipidesivun toimittajana sekä tekee tallinnalaiseen paikallisradioon viikottaista ohjelmaa.

Tutkimusta hän sen sijaan ei ole tehnyt, eikä pidä journalismia kovin hyvänä tut-

kimusaiheena sen jatkuvasti muuttuvan luonteen takia.

"Minun näkökulmani on se, että journalismi on käsityötä."

Höbemägin mukaan Virossa ei ylipääntään käydä kovin laajamittaista lehdistön sisäistä keskustelua. Hänestä lehtitaloissa tehdään paljon töitä eikä teoretisoida.

Höbemägi puhuu nimenomaan lehdistä, koska niistä hänellä on eniten kokemusta – ja toteaa, että paperilehtien aika on ohi.

"Lehtitalot ovat tiukan paikan edessä. Kuitenkin suurin osa tuloista on tähän asti tullut paperilehdistä."

Molemmat Viron isoista mediakonserneista ovat alunperin olleet lehtitaloja, mutta yrittävät nyt tehdä montaa asiaa kerralla. Sekä Eesti Meedialla että Ekspress Gruppilla on esimerkiksi merkittävät uutisportaalit verkossa.

Höbemägin mielestä juuri taloudelliset haasteet ja verkkojournalismin tulo muuttavat Viron mediakenttää ja myös itse journalismia.

"Media tulee olemaan viihteellisempi ja kevyempi kuin se oli kenties paperilehtien kulta-ajalla."

Anna-Sofia Nieminen

SUOMEN KESKUSTA YKKÖSENÄ TORNIOSSA

SUOMEN KESKUSTA on Tornion valtuuston suurin puolue ja saa 22 paikkaa uuteen valtuustoon. Se sai eniten ääniä ja sen kannatus oli 47,4 prosenttia. Se kasvattaa eniten paikkamääräänsä ja sai 4 714 ääntä.

Katri Kulmuni (kesk.) sai 7,9 prosenttia äänistä ja eniten ääniä. Hän sai 784 ääntä ja hänet valittiin valtuustoon. Hän sai edellisissä kuntavaaleissa 648 ääntä ja on istuvan valtuuston jäsen. Vasemmistoliitto saa 2. eniten paikkoja Tornion uuteen valtuustoon ja 7 paikkaa uuteen valtuustoon.

Puolueen kannatus oli 16,7 prosenttia ja se sai toiseksi eniten ääniä. Sillä on 2. eniten paikkoja nykyisessä valtuus-

tossa ja se sai 1 663 ääntä. **Janne Olsen** (sd.) sai 3,4 prosenttia äänistä ja 2. eniten ääniä. Hän sai 337 ääntä ja hänet valittiin valtuustoon. Hän on istuvan valtuuston jäsen ja sai 65 ääntä edellisissä kuntavaaleissa.

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue saa 6 paikkaa Tornion uuteen valtuustoon ja 3. eniten paikkoja uuteen valtuustoon.

Se sai äänistä 15,0 prosenttia ja 4,3 prosenttiyksikköä enemmän ääniä kuin edellisissä kuntavaaleissa. Se kasvattaa paikkamääräänsä toiseksi eniten ja kasvatti edellisiin kuntavaaleihin verrattuna eniten kannatustaan.

Koneellinen uutisnenä haistelee poikkeuksia

JARNO LISKI, TEKSTI • JUSSI JÄÄSKELÄINEN, KUVITUS

Helsingin yliopistolla kehitetty "uutisrobotin" prototyyppi selvittää faktat ja panee ne tärkeysjärjestykseen.

Helsingin yliopistolla kehitetty uutisroboti Valtteri kirjoitti vuodentakaisista kuntavaaleista hieman yli 750000 uutisjuttua. Viime vuoden lopulla lukijaneeli vertaili sokkotestissä Valtterin uutisia kahden toimittajan kirjoittamiin uutisiin.

Valterin jutut saivat lukijoilta selvästi huonommat arvostukset kuin toimittajien kirjoittamat, mutta silti lukijat pitivät niitä vähintäänkin tyydyttävänä.

Hankkeessa mukana olevat mediatilat ovat kiinnostuneita kokeilemaan uutisrobotia käytännön

KESKUSTALLE ENEMMISTÖ TORNION VALTUUSTOON

VAALIVOITTAJA SUOMEN Keskusta nousi täpärästi yksinvaltiuteen Tornion kaupungissa.

Tornio meidän kunta -listan **Jari Sainmaa** ylsi valtuustoon. Lähes puolet annetuista äänistä kerännyt Suomen Keskusta saa 22 paikkaa uuden valtuuston kaikkiaan 43 paikasta. Näin Keskusta hallitsee tulevalla kaudella Tornion valtuustoa täpärästi yksinkertaisella enemmistöllä.

Muuten vaalitulokset ei tuonut suuria yllätyksiä Tornion kaupungissa. Kärkikolmikön järjestys pysyy samana kuin kuluvallekin kaudella.

Toiseksi suurin puolue Vasemmistoliitto menetti yhden paikan ja kolmanneksi suurin Suomen Sosialidemokraattinen Puolue sai yhden paikan lisää. Tästä puolueen käy kiittäminen ennen muuta **Janne Olsenia**, joka yli nelinkertaisti henkilökohtaisen äänisaaliinsa

viime vaalien 65:stä äänestä 337:ään ääneen ja keräsi Tornion toiseksi suurimman äänisaaliin.

Tornion ylivoimainen äänikuningatar oli keskustan **Katri Kulmuni** 784 äänellä. Kahden hengen ehdokaslistalta valtuustoon pyrkinyt **Jari Sainmaa** keräsi 197 ääntä ja nosti Tornio meidän kunta -ryhmän uutena valtuustoon yhden hengen ryhmäksi. Ryhmän toinen ehdokas **Marko Koivisto** keräsi 35 ääntä ja jäi varalle.

Vaikka kuntakentässä nähtiin paikoin suurtakin myllerrystä, Tornion kaupungissa vanha valta lujittuu entisestään.

Suomen Keskusta on periaatteessa valtuuston yksinvalti, mutta pienimmällä mahdollisella ylivoimalla. Kolmen suurimman puolueen valta on sen sijaan kyseenalaistamaton. Yhdessä Keskusta, Vasemmistoliitto ja Suomen Sosialidemokraattinen Puolue hallitsevat neljää viidesosaa valtuustosta.

MEDIAROBOTTI VAI IHMINEN?
KATSO SIVULTA 29 KUMPI UUTISISTA
ON TOIMITTAJAN KIRJOITAMA.

VALTTERI-UUTISROBOTTI ON KEHITETTY IMMER- SIVE AUTOMATION -TUTKIMUSHANKKEESSA

● Hanke on VTT:n, Helsingin yliopiston ja Social- och kommunalhögskolanin yhteinen. Mediataloista siinä ovat mukana Alma, Kaleva, Keski-Pohjanmaa, KSF Media ja Sanoma. Päärahoittajana hankkeessa on Tekes eli nykyiseltä nimeltään BusinessFinland.

● VTT testasi Valtterin kirjoittamia vaaliuutisia antamalla lukijajaneelin arvioida niitä rinnakkain ammattitoimittajien samasta aineistosta kirjoittamien uutisten kanssa.

● Ihmisten kirjoittamat uutiset saivat joka suhteessa paremmat arvostukset, mutta myös Valtteri pärjasi kohtalaita kiinnostusta sen jatko-kehittelyyn.

toimitustyössä. Mikäli Valtterista tulee työkaveri, voi olla kiinnostavaa tietää, miten sen uutisena on rakentunut.

Valtteriin vaaliuutisten pohjana on sama oikeusministeriön vaalitulodata, jonka päivittymistä toimittajat vaali-iltoina odottavat. Näiden 311 kunnan 2012 äänestysalueen ja 3 3316 ehdokkaan tuloksista Valtteri koosti miljoonia erilaisia tosiasiaväitteitä. Ne olivat sellaisia kuin "kokoomus sai 25 valtuustopaikkaa Helsingissä" tai "Katri Kulmuni sai 7,9 prosenttia äänistä Torniossa".

Jokaiselle näistä laskettiin uutisarvo. Siihen vaikuttivat asian

poikkeuksellisuus, sen yleinen kiinnostavuus ja yksilöllinen kiinnostavuus lukijalle. Esimerkiksi äänisaaliin poikkeuksellisuus voidaan arvioida suoraan laskemalla.

Yleinen kiinnostavuus määrittyi Valtteriin algoritmeissa useiden ihmisten tekemien valintojen pohjalta. Valtterille esimerkiksi koko kunnan tulokset ovat kiinnostavampia kuin yksittäisen äänestysalueen.

Samoin puolueiden äänisaaliit ovat kiinnostavampia kuin yksittäisen ehdokkaan. Näin vain todelliset ääniharavat ylsivät yksilöinä Valtteriin juttujen otsikkoihin.

Yksityistä kiinnostavuutta taas

olisi mahdollista käyttää apuna esimerkiksi painottamaan lukijan kotikuntaa koskevat faktat uutisarvoisemmiksi kuin kaukaisemmat asiat.

Kun laskutoimitukset on tehty, Valtteri aloittaa kirjoittamisen. Se panee tärkeimmäksi arvostamansa faktan jutun kärkeen ja lataa samaan kappaleeseen seuraavaksi uutisarvoisimmat faktat samasta aihepiiristä.

Kun enintään kuusi tärkeintä faktaa on listattu, aloittaa se uuden kappaleen seuraavaksi tärkeimmästä aiheesta ja niin edelleen, kunnes määritelty juttupituus on saavutettu. ●

OMAKUVA

PÄIVI RISTELL

● 34-vuotias helsinkiläinen valokuvaaja.

● Työskentelee Sanoma Media Finlandin valokuvaajana. Kuvaa Sano-
man eri julkaisuihin, kuten Gloriaan, Glorian Kotiin, Kodin Kuvaleh-
teen, Me Naisiin ja Glo-
rian Ruokaan ja Viiniin.

● Viettää vapaa-aikaa perheensä ja lastensa (2 ja 7 v.) kanssa. Har-
rastaa kaupunkikult-
tuuria, pyöräilyä ja
hotjoogaa. Rakastaa
matkailua, mutta potee
lentomatkustamisesta
lisääntyvässä määrin
huonoa omaatuntoa
ilmastonmuutoksen
takia.

Katseen kohteena

Onnistuneessa henkilökuvassa on jotain aitoa, särkyvää ja läsnäoloa ilman rooleja, sanoo valokuvaaja Päivi Ristell.

NINA ERHO, TEKSTI • PÄIVI RISTELL, KUVA

Päivi Ristellin mielestä valokuvaajan tärkein taito on valon hahmottaminen. Sillä voi piirtää esiin kauniisti ja mielenkiintoisesti mutta jättää jotain myös varjoon, konkreettisella tai metaforisella tasolla.

Paljon ihmisiä kuvaavalle hyvä kakkonen on kontaktin luominen kuvattavaan. Ristell itse tekee sen olemalla oma, avoin itsensä.

”Kuvaan mahdollisimman paljon ja pitkään ja juttelen samalla siitä, mitä sattuu olemaan mielessä. Samalla yritän napata myös ruutuja, joissa kuvattava ei ole niin tietoinen kamerasta.”

Valokuvauksesta Ristell innostui lukion kurssilla, jossa vedostettiin pimiössä mustavalkokuvia. Kun hän sai ylioppilaslajiksi järjestelmäkameran, muut uravaihtoehdot hälvienivät.

Nykyisin Ristell kuvaa Sanoman aikakauslehdille henkilöitä, muotia, sisustusta ja ruokaa. Onnistuneeseen henkilökuvaan hän sanoo tallentuvan jotain aitoa, särkyvää, läsnäoloa ilman rooleja.

”Paljon kiteytyy katseeseen. Sii-

hen, miten minä katson kuvattavaa ja miten hän katsoo kameran kautta minua ja muita katsojia.”

MUOTI-, RUOKA- JA sisustuskuvauksissa hienointa on konkreettinen tiimityö alan toimittajien kanssa. Lisäksi ne tarkoittavat monipuolista työtä ja tarpeellisia taukoja intensiiviseen vuorovaikutukseen henkilökuvattavien kanssa.

”On ihanaa tallentaa myös onnenhetkiä, joita on elämässä paljon.

Vaikka muotikuvausten keskiössä on tavara, myös ne voivat olla luovaa tarinankerrontaa. Yksi esimerkki ovat muotimerkki Samujin kuvat, joissa Ristell ihailee ”vähäeleistä pohjoismaista melankoliaa”.

Haikeutta ja melankoliaa hän tunnistaa usein myös omista kuvistaan. Sen juuret ovat pikkusis-

ren menettämisessä, jota hän on käsitellyt kurssitöissään Muurlan Opistolla ja laajemmin opinnäytetyössään Lahden Muotoiluinstituutissa.

”Toisaalta onnistuneita kuvia on muitakin kuin melankolisia. On ihanaa tallentaa myös onnenhetkiä, joita on elämässä paljon.”

Journalistin Omakuvan Ristell otti Sanoman studioilla, missä hän tekee arviolta 70 prosenttia työstään. Omakuvaus on hänelle hyvin tuttua valon testauksista kuvattavien ollessa meikattavana, mutta julkaistavassa omakuvassa tuntui erilaiselta, jopa jännittävältä, olla.

Tunnetta hälvensi asettuminen *Glorian* muotikuvausstudioon. Niissä päivällä paistanutta pastellista valoa Ristell ei kuvaan halunnut, vaan otti päävalon pois ja käänsi spotteja itseensä.

Tuloksena syntyi jotain muuta kuin sitä siistää ja kaunista, mitä aikakauslehtien studioissa paljon kuvataan. Asennossaan ja ilmeessään Ristell näkee väsymystä työpäivän jälkeen. Vielä piilossa on perheen kolmas lapsi, loppukesästä syntyvä. ●

Förändring. Se upp Yle och STT och Hesari. Skotten David Mac Dougall har öppnat sin nyhetssajt News Now Finland. Det finns visserligen inga pengar – men han verkar definitivt mena allvar.

Nu blir det fart på journalistiken

MAGNUS LONDEN, TEXT • KARL VILHJÄLMSSON, FOTO

David Mac Dougall vill revolutionera journalistiken på engelska i Finland. Och vi tänker inte misslyckas, säger han.

Scen ett: Grattis, du blir kommenderad till Kapstaden!

Någon vecka senare: Oj, ursäkta, det blir Helsingfors istället.

Scen två, många år senare: Grattis, du blir kommenderad till Barcelona!

Någon vecka senare: Oj, ursäkta, det blir Helsingfors istället.

Till slut förstod skotten **David Mac Dougall** att livet försökte säga honom något: Helsinki it is. Helsingfors skulle bli hans hem. För det var uttryckligen ett hem den kringflackande journalisten sökte.

HÄR HAR HAN nu varit sedan 2011 och målsättningen är solklar: Jour-

nalistiken om Finland på engelska ska inte bara förbättras – den ska revolutioneras.

Han är förkyld och han jobbar antagligen för mycket. Han kastar regelbundet in några finska och svenska ord i snacket, han säger att Finland nu är hans hem men för ändå ofta in diskussionen på sina tidigare kommenderingsländer såsom Pakistan och Irak och Libyen. Eller annorlunda uttryckt: I used to do war zone journalism, now I do comfort zone journalism. Men sedan kommer han alltid tillbaka till sin senaste rugby match eller vad en Matti eller Sauli eller Laura sa i intervjun den där gången då ... – ja, David verkar definitivt vara här för att stanna.

Främsta beviset för det är nyhetstjänsten *News Now Finland* som grundades i höstas.

"Någon har sagt att 'svaret på dålig journalistik är mera journalistik'. Just precis så är det, det vi gör är såpass viktigt att vi helt enkelt inte får lägga av."

Och med "dålig journalistik" syftar han på det som i dag erbjuds på engelska om Finland. De stora mediehusen har skurit ner (så som *Hesaris Newsmakers* liksom också Yle) och det som finns kvar är, enligt David, antingen "hobbyjournalistik" eller bara usel journalistik. Samtidigt har Finlands grannländer, enligt David, en aktiv och taggad journalistik på engelska.

"Yle sitter i sin studio klockan

Vi har sökt pengar av varenda stiftelse i det här landet. Och fått noll.

David Mac Dougall,
ansvarig för News Now Finland

nio på morgonen och bläddrar i dagens tidningar och refererar vad andra skrivit. Vi däremot skriver och producerar originalnyheter, vi berättar om vad som ska ske.”

MEN VILKAR ÄR ”vi” egentligen?

News Now Finland är tillsvidare, juridiskt betraktat, en anspråkslös firma, en så kallad enskild näringsidkare. Partner i projektet är tidigare Hbl-journalisten **Janne Strang** (se *Journalisten* 7/2017). Det finns inget egentligt kontor och inga fast anställda. Men det finns en handfull kolumnister och så finns det Davids ambition att ta sig an Finland ur ett nytt perspektiv.

”I något skede sa jag till de politiska partierna då jag bad om intervjuer: skicka inte flera vita män till mig. Jag vill se diversitet. Det är ju kvinnor som de facto drar det här landet. Och när jag går på stan ser jag ett internationellt och mångkulturellt Finland. Men när jag kollar in kolumnister i tidningar som *Ilta-lehti*, *Ilta-Sanomat* och *Hesari* ser jag inget spår av den här verkligheten.”

Och, undrar han och borrar in en anklagande blick i alla finländska journalisters medvetande: ”Hur lyfter ni upp de samiska rötterna i det här landet?”

Själv har News Now Finland engagerat den samiska konsulten **Pirita Näkkäläjärvi** som kolumnist, liksom socialdemokratiska lokalpolitikern **Habiba Ali**.

För David är det dessutom obegripligt att vi, finländska journalister, har en sådan blind tro på myndigheter:

”Visst, våra myndigheter är oftast öppna och tillgängliga, jag älskar det, det är perfekt. Men en journalistisk bevakning kan aldrig förlita sig endast på myndigheternas ord. Polisens version av ett händelseförlopp kan vara en del av storyn, men aldrig hela storyn.”

David har själv erfarenhet av lokaljournalistik i USA (”jag slet som en galning och tjänade inga pengar”) och senare som korrespondent och videojournalist för Fox News och AP i länder som Afghanistan, Irak och Pakistan. Dessutom har han hunnit vara diplomat i egenskap av medierådgivare för brittiska ambassadören i

Finland (det var då Kapstaden blev Helsingfors). Men det är inget han saknar. Det handlade bara om att vistas i en ogenomtränglig bubbla i Brunnsparken i Helsingfors.

”I feel sorry for the diplomats”, säger han nu.

NU BOR DAVID i Hagalund i Esbo, rör sig obehindrat i de politiska korridorerna, men det som egentligen betytt mest är rugbylaget Icebears.

”Det har förändrat mitt liv i Finland. I laget finns allt från brandmän och präster till mekaniker. Så nu är jag mycket mer integrerad i samhället.”

Lokalsamhället. Det är också en fråga David ständigt återkommer till. Att News Now Finland var först med nyheten om att Esbo planerar bli officiellt trespråkigt. Att hur galet det är att nedskärningar inom lokaljournalistiken på anrika tidningar som *Turun Sanomat* eller *Salon Seudun Sanomat* mottas med en axelryckning. Vi borde alla kämpa för och stödja lokaljournalistiken, menar David:

”Det är lokaljournalisterna som är hjältarna i den dagliga journalistiska berättelsen. Och det gäller både i Islamabad och i Tavastehus.”

Men att skapa något nytt utan anställda och utan stölar är inte så lätt.

”Vi har sökt pengar av varenda stiftelse i det här landet. Och fått noll. Däremot fick MTV3 tre miljoner i statligt stöd för sin nyhetsbevakning.”

Så även om nyhetssajten är i gång och har en proffsig look och David verkar slita som ett djur gäller det nu att börja marknadsföra (”vi har 60 000 besökare varje månad”) och sälja annonser (”vi får snart prislistan klar”).

”Genast då de första pengarna kommer in tänker vi värva en deltidjournalist. Efter det en videojournalist. Men i dag måste jag försörja mig själv genom att ibland göra inslag om Finland för andra.”

ATT SLUTA VERKAR hur som helst inte vara ett alternativ.

”Många, såsom vår grafiker, webbansvariga och våra kolumnister är ivriga på att hjälpa oss utan att få betalt, eftersom de förstår hur viktigt det är att det finns en

stark och oberoende engelskspråkig nyhetsprodukt i Finland. Så det här måste funka, det är för viktigt för att det inte skulle lyckas.”

Så när man sitter där och för första gången på länge hör en entusiastisk och smågalen journalist i Finland berätta om sitt jobb och sina framtidsplaner kan jag inte efter vår dötråkiga presidentvalskampanj låta bli att undra vad i fridens namn som är så fascinerande med finländsk inrikespolitik?

För bråkdelen av en sekund stannar Davids mun upp, han ser förbluffad ut... svaret är ju uppenbart:

”Fattar du inte hur fascinerande det är att till exempel landets sjunde största parti när som helst kan ramla in i regeringen och få inrikesministerposten, så där som det gick för **Päivi Räsänen**. Det är ju helt otroligt! Och alla är så lättillgängliga här. Jag kan utan problem ringa upp partiledare som **Li Andersson** och **Sampo Terho** om jag har något på hjärtat.”

Och hans ögon nästan brinner då han utropar:

”I love Finnish politics!” ●

DAVID MAC DOUGALL

- Född i Skottland.
- Bosatt i Finland som diplomat två år på 1990-talet.
- Producent på KIVI-TV i Idaho, USA kring sekelskiftet.
- 2003 – 2009 krigskorrespondent i Irak för Fox News & Sky News.
- 2009 – 2011 Nyhetsvideo-producent i Pakistan och Afghanistan för AP.
- 2011 – Bosatt i Finland. Först som AP:s korrespondent för Norden och Baltikum.
- Blev känd för allmänheten
- då han för MTV3 startade engelskspråkiga utfrågningar inför presidentvalet 2012, liksom i riksdagsvalet 2016 och presidentvalet 2018.
- Var programledare för 40 avsnitt av Newsmakers på Hesaris kanal HSTV 2015 – 2016.
- Ansvarig för nyhetssajten News Now Finland sedan september 2017, tillsammans med Janne Strang.
- Sajten skriver egna nyheter men använder sig också av STT:s nyheter som David själv översätter till engelska med hjälp av google translate.

LINA LAURENT • lina.laurent@wintermedia.fi SKRIBENTEN ÄR FRILANSJOURNALIST FRÅN HELSINGFORS OCH KURU

Offentligt i teorin men inte i praktiken

Rösten i andra ändan av telefonlinjen låter aningen matt: "Jamen du kan väl föreställa dig mängden dokument vi borde gå igenom. Det handlar om hundratals eller tusentals papper. Att ur den högen handplocka just de dokument du vill ha är ett enormt arbete och vi har inte på något sätt resurser för det."

Ja. Jag ser framför mig tingsrättens arkiv, eller egentligen min föreställning av arkivet: oändliga rader med tjocka dokumentmappar i en anonym källare. Mappar som jag nu vill att den här ensamma tjänstemannen borde gå igenom vid sidan om sitt övriga arbete, bara för att jag kanske hittar en nyhet där. Är det inte lite orimligt? Jag börjar tycka synd om tjänstemannen. Borde jag bara be ut en del av pappren?

Det är tjänstemannen som ringt upp mig. Hen vill kolla vilka av de dokument jag bett om som intresserar mig allra mest. Dags att prioritera.

JAG TRODDE att det skulle vara lättare att få information från tingsrätterna. Visserligen var jag bekant med de problem journalistkolleger haft med att få ut offentliga handlingar, men jag kände orsak till optimism. En av de sex tingsrätter jag närmast mig hade nämligen i rask takt

serverat statistik över de beslut jag var intresserad av. Den e-postade också en del av besluten som pdf-dokument. Även en annan tingsrätt svarade snabbt – handlingarna jag var intresserade av skulle finnas till påseende inom en vecka.

”Nu handlade det inte om att hitta handlingar från början av 1990-talet utan om färska sådana.

Men sedan kom svaren från ett par andra tingsrätter. Samtal och e-brev som förklarade att det visserligen är min rätt att få ut handlingarna men att arbetet är otroligt resurskrävande eftersom handlingarna bara finns på papper. Det skulle också vara närapå omöjligt att få siffror på antalet beslut i en viss kategori eftersom datasystemen (som för övrigt kallas Sakari och Tuomas) inte möjliggör omfattande sökningar för just detta ändamål.

År 2011 skrev professor **Heikki Kuutti** i boken *Julkisuusjournalismi* (offentlighetsjournalistik) att "det inte ger en särskilt

smickrande bild av myndigheternas tekniska färdigheter att man inte kan göra datasökningar för det begärda materialet". Kuutti hade tillsammans med sina studenter vid Jyväskylä universitet i en omfattande studie granskat bland annat hur myndigheter tillämpade offentlighetslagen i praktiken.

Att olika tingsrätter använder olika system och klassificeringar är häpnadsväckande, också att en stor del av dokumentationen bara finns på papper. Nu handlade det inte om att hitta handlingar från början av 1990-talet utan om färska sådana.

ENLIGT LAGEN om offentlighet i myndigheternas verksamhet har var och en rätt att ta del av offentliga myndighetshandlingar. Den rätten får inte inskränkas på grund av resursbrist hos myndigheterna eller vara beroende av enskilda tjänstemäns bemötande.

Och hur gick det med de handlingar jag till slut fick titta på? Fanns där en nyhet?

Ja och nej. Jag kunde både bekräfta och avfärda påståendet som mina källor nämnt. I tingsrätternas beslut och särskilt i motiveringarna till dem hittade jag också förklaringar som gav en mindre svart-vit bild av verkligheten.

Svar jag aldrig fått utan att ställa frågorna.

LAURELL LEDER ARENAN

Yle Arenan får en ny chef från 5 mars, när **Gitte Laurell** tar över efter **Tomas Lindh**. Laurell är känd i huset efter att ha arbetat på Yle i 20 år, varav halva tiden med nyhetsjournalistik och andra halvan med marknadsföring. De senaste fyra åren har hon ansvarat för Svenska Yles strategi för sociala medier.

"För fyra år sedan fanns det ingen enhetlig strategi för sociala medier, alla program hade sina egna små konton. Nu har Svenska Yle betydligt färre konton och aktiviteten bland användarna har under samma tid ökat markant", säger Laurell.

En annan förändring som skett på fyra år är att Twitter och Facebook fått konkurrens av andra plattformar.

"Inom Yle måste vi hela tiden pejla var vi ska finnas och för vem. Vårt primära mål med sociala medier är att leda in publiken till Yles innehåll."

I sitt nya arbete, på samma underavdelning som det gamla, kommer Laurell att leda den grupp på fyra personer som upprätthåller Arenan och Arkivet.

"Att Arenan får en allt större roll syns till exempel i OS-rapporteringen där allt material – vare sig det är texter, bilder, audio eller video – samlas på Arenan."

Johan Svenlin

ÅA BREDDAR BERÄTTANDET

360-journalistiken har fått genomslag ute i världen och under våren kommer den till Svenskfinland. Det är Experience Lab vid Åbo Akademi som driver ett projekt där 360-tekniken ska utforskas som journalistisk berättarmetod.

"Vi vill se vilket mervärde det finns i att använda den här tekniken för journalistiskt berättande. Kameratekniken är lättanvänd, men berättandet kräver mer förhandsplanering av journalisten, åtminstone i början. Tidigare studier har visat att läsare får en starkare upplevelse av närvaro när de kan snurra runt bilden ett helt varv för att få en helhetsbild av platsen", säger **Susanne Hägglund**, forskningsarkitekt vid Experience Lab.

Reportagen kommer att produceras i samarbete med HSS Media och *Äffäsmagasinet Forum*.

Johan Svenlin

Myynnissä mahtavaa kamaa

NINA ERHO, TEKSTI • ANNA-KAISA JORMANAINEN, KUVITUS

Missä menee kiinnostavien erikoisuuksien esittelyn ja oman konsernin myyntipalveluiden esittelyn raja?

Helsingin Sanomat julkaisi tammikuussa Tampereella myyntiin tulleesta "linnamaisesta jetset-tornista" ihailevan jutun, jonka kuvalähde oli saman konsernin Oikotie-verkkopalvelu. Pian jutulle kyseltiin Twitterissä journalistista perustetta ja kaupallinen yhteistyö -merkintää.

Päätoimittaja **Antero Mukka** perustelee jutun tekemistä aiheen kiinnostavuudella. *Glorian* aiempi juttu asunnon omistajista oli herättänyt paljon somepöhinää, ja *Hesarin* oman statistiikan mukaan poikkeukselliset asunnot kiinnostavat lukijoita.

„Pelkästään 'laiska journalismi' ei tee jutusta piilomainontaa.

Elina Grundström, JSN:n puheenjohtaja

Mukan mielestä on "jonkinmoinen journalistinen voimavara", että tornin tapaisista keisseistä saadaan dataa ja valokuvia talon sisältä.

"Yhtään juttua ei silti tehdä siksi, että edistettäisiin jonkun bisneksiä. Toisaalta konserniyhteys ei voi estää kiinnostavan asian kertomista."

Hesarin jutussa mainittiin, että asunto ei tällä hetkellä ole myyn-

nissä Oikotiellä, joka on osa Sanoma-konsernia.

Ongelmallisena Mukka ei pidä myöskään jutun kohdetta ihailevaa sävyä, koska "suuren yleisön kiinnostus juttutyyppeihin kumpuaa myyntikohteiden överiydestä ja outoudesta, ei todellisesta ostomahdollisuudesta tai -halustakaan".

"Eri asia olisi kehua automallia tai ison uudiskohteen asuntoja."

HESARIN JUTUSTA EI OLE kanneltu Julkisen sanan neuvostoon, mutta neuvosto on viime vuosina pohtinut muutaman muun jutun yhteyttä saman konsernin kaupallisiin verkkopalveluihin *Journalistin ohjeiden* 6 ja 16 valossa.

Langettavat tulivat vuosina 2017 ja 2013 *Iltalehden* jutuista "Matildan upea tarra-Volvo" ja "formula-kusken suosikkiauto" sekä *Ilta-Sanomille* vuonna 2016 jutusta "Suomen suurin yksiö". Jutuissa oli linkkejä samojen konsernien Autotalli- ja Oikotie-palveluihin.

Tarra-Volvo-jutussa ongelmana oli myös lukijan kehottaminen myyntipalveluun, suosikkiautojutussa mainosmainen sävy ja yksiöjutussa journalistisen panoksen ja konserniyhteys-maininnan puute.

JUTTU ON PIILOMAINONTAA, jos piilomainonnan kriteerit täyttyvät, neuvoston puheenjohtaja **Elina Grundström** sanoo. Niitä ovat mainosmaisuus, ostokehotukset ja hintatiedot, suorat linkit mainostajan sivustolle, oman journalistisen panoksen puuttuminen ja mainostajalta peräisin olevat kuvat.

Toisaalta neuvosto punnitsee myös, onko juttu tehty aidosti pal-

velujournalismiksi vai onko sillä haettu konsernin myyntipalvelulle huomiota. Siten langettavan voi saada juttu, jossa kaikki piilomainonnan kriteerit eivät täyty ja vapauttavan juttu, jossa on ongelmallisia osia.

Samassa kokouksessa Tarra-Volvon langettavan kanssa vapauttavan sai *Iltalehden* asuntojen hintatasoa käsitellyt juttu, jossa linkitettiin saman konsernin Etuovi-palveluun. Vaikka jutun journalistinen panos oli vähäinen, siinä oli asumissivustolle sopiva näkökulma. Juttu ei ollut mainosmainen eikä sisältänyt ostokehotuksia.

"Pelkästään 'laiska journalismi' ei tee jutusta piilomainontaa."

TUOTTEITA KÄSITTELEVIÄ juttuja JSN on hyväksynyt laajasti, jos ne ovat

olleet journalistisesti eli lukijoiden kiinnostuksella perusteltuja ja sopineet aiheeltaan osastoon, jossa ne julkaistaan.

Tanssahtelua journalismin ja mainonnan rajalla ja sen vaikutusta journalismin uskottavuuteen Grundström ei halua ryhtyä "yleisesti paheksumaan". JSN ratkaisee, onko juttu tehty hyvän journalistisen tavan mukaisesti eli noudattaako se *Journalistin ohjeita*.

"Lukijoiden ärtymys tai se, että he päättävät mieluummin seurata jotain vakavampaa mediaa, on siten eri asia." •

JOURNALISTIN OHJEET 6 JA 16

JO 6: Käsitellessään omalle tiedotusvälineelle, konsernille tai sen omistajille merkittäviä asioita journalistin on hyvä tehdä asiayhteys lukijalle, kuulijalle ja katsojalle selväksi.

JO 16: Ilmoitusten ja toimituksellisen aineiston raja on pidettävä selvänä. Piilomainonta on torjuttava.

• TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI KÄSITTELEE JOURNALISTIN OHJEITA, JOTKA OVAT AJANKOHTAISIA TAI MUUTEN KIIINNOSTAVIA.

anna hyvän kiertää

Hetki muualla. Aurora Rämö (edessä) ja Elina Järvinen tekivät juttuaan välillä Pasilan Windsorissa ja Hotelli Pasilassa, jotka ovat Otava-median kulmien harvoja kuppiloita. ”Kun kökkii aamusta asti toimituksen kopeissa, ihan jo perspektiivin takia on hyvä nähdä välillä muita ihmisiä, vaikka töitä tekisikin. Maisemanvaihdos selkeyttää ajatuksia. Ja juotiin me bisseäkin!”

ELINA JÄRVINEN, 46

● Toimittaja Suomen Kuvalehdessä. Työskennellyt siellä vuodesta 2000, joista viisi vuotta toimitussihteerinä. Sitä ennen Helsingin Sanomissa ja Iltalehdessä.

AURORA RÄMÖ, 30

● Toimittaja Suomen Kuvalehdessä vuodesta 2014. Aiemmin työskennellyt Helsingin Sanomissa, Ylioppilaslehdessä ja Ylessä.

📍 TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI PYYTÄÄ ILMIANTAMAAN LOISTAVIA ALAN TUOTOKSIA. VIESTIÄ VIE SEURAAVAKSI ETEENPÄIN SE, JONKA TYÖ ESITELLÄÄN PALSTALLA.

ANN-MARI HUHTASEN
VALINTA

Toimittaja **Ann-Mari Huhtanen** valitsi **Aurora Rämön** ja **Elina Järvisen** Suomen Kuvalehdessä 18. maaliskuuta 2017 julkaistun jutun *Isäntä*:

”Kun päivälehdet vuonna 2016 kertoivat ’sarjahukuttajan’ syytöistä, uutisointi lähes huusi featurejuttua. *Isäntä* vastasi huutoon täydellisesti. Juttu on kylmäävää luettavaa siitä, miten yksi ihminen on tyrannisoitunut pitkään ilman, että viranomaiset ovat puuttuneet asiaan.

Aloituis näennäisesti kaukaa ja pienestä toimii. Jutussa on hienoja jaksojen aloitus- ja lopetuslauseita sekä huippuun vietyä lauserymäikkää. Sitä, kuinka Kontiolahdella on voinut tapahtua näin, lähestytään hiljalleen rakentaen. Kerronnan vihjeet huolehtivat siitä, että lukija pysyy imussa.”

Karu aihe, hyvä yhteistyö

NINA ERHO, TEKSTI • LAURA OJA, KUVA

”Juttuidea syntyi, kun ’sarjahukuttajan’ tapaus oli uutisissa. Lehdissä listattiin tuomioita ja tekoja, mutta häiritsemään jäi, mikä tekijä oli miehiään ja miksi poliisi tarttui asiaan vasta nyt”, sanoo Suomen Kuvalehden toimittaja **Aurora Rämö**, joka kirjoitti *Isäntä*-jutun yhdessä kollegansa **Elina Järvisen** kanssa.

”Ryhdyimme lukemaan esitutkintoja ja tuomioita, joista kävi selväksi, että hukuttamiset ja niiden yritykset olivat pieni osa tapahtumia. Teimme tarkat muistiinpanot siitä, mitä samaa ja mitä ristiriitaista eri kuulusteluissa oli. **Pekka Seppäsen** tiluksilla oli pyörinyt paljon ihmisiä. Selvitimme, mitä heistä löytyy viranomais-tiedoista ja yritimme ottaa yhteyttä. Välikäsiä tarvittiin, koska moni oli elänyt pitkään yhteiskunnan ulkopuolella.

Lähdimme myös käymään Kontiolahdella ja Joensuussa, missä Seppäsen tilukset ja mökki ovat. Papereista ja kertomuksista alkoi hahmottua toistuva kaava. Seppänen keräsi ympärilleen alistetussa asemassa olevia ihmisiä, joita käytti hyväkseen. Vaikka käytökselle ei löyt-

nyt selitystä, samojen asioiden kuuleminen eri ihmisiltä eri aikakausilta varmisti muuta. Yllätyin itsekkin, miten paljon saimme esiin uutta.

Juttuun valitsimme kuvaavimmat keissit ja ne, joista omaiset halusivat puhua. Vielä traagisempiakin asioita oli, mutta annostelua oli tehtävä, koska emme halunneet jutusta ajattel-tavan: onpa kauheeta mutta ei tällaista oikeasti tapahdu.

Kirjoittamista varten teimme tarkan jakso-rakenteen. Toinen otti **Jussi Hannikaisen** tarinan ja toinen **Jaana Holopaisen**. Näkemyseroja meille ei tullut, vaan kaksi tekijää toimi superhyvin. Mietimme sanomisen tapaa ja johtopäätöksiä yhdessä. Editori **Reijo Vahtokari** yhdenmukaisti tekstin ja näki sen, mille itse olimme jo sokeita.

Teimme juttua viisi ja puoli viikkoa plus editointi. Se on hyvin poikkeuksellista, mutta nopeammin näitä ihmisiä olisi ollut mahdoton löytää ja asioita ymmärtää. Vaikeinta oli tiedon saaminen poliisilta. Helpotus olivat moneen kertaan sivuutetut ihmiset, jotka halusivat jollekin puhua.”

Katso Twitteriä laajemmin

Twitteristä tulevat helpoimmin mieleen puheenaiheiden seuraaminen, juttujen jakaminen ja se, että siellä voi(si) rakentaa brändiään.

Vaikka käytännön näkökulma on työarjessa luonteva, sen ainoaksi jäämiseen sisältyy riski ajautua hyväuskoiseksi hölmöksi tai teemmään vahinkoa tarkoittaessaan hyvää. Siksi somea kannattaa välillä katsoa laajemmin ja teoreettisemmin, missä auttaa *Twitter viestintänä* -kirja.

Kirjan tutkimukseen perustuvat artikkelit tarkastelevat Twitteriä ilmiönä tarkentaen katseensa politiikkaan, organisaatio- ja yhteisöviestintään sekä journalismiin. Journalismille Twitter näyttäytyy kaksiteräisenä.

Se sallii juttujen kätevän jakamisen mutta opettaa yleisön löytämään ne alustalta, jossa huomiosta kisaa miljoona muutakin. Sen avoimuus kaikille suo mahdollisuuden vuorovaikutukseen, mutta romuttaa median perinteisen roolin välikätenä.

Nopea tiedonkulku on etu, mutta twiitien kirjoittajilla ja lukijoilla on aina agendansa. Laajaa seuraajajoukkoa voi hyödyntää jutunteossa, mutta suosiota ei saavuta perinteisen, "kasvottoman" toimittajaroolin suojasta.

Nina Erho

PEKKA ISOTALUS, JARI JUSSILA JA JANNE MATIKAINEN (TOIM.):
TWITTER VIESTINTÄNÄ.
VASTAPAINO.

Viestinnän, tarinankerronnan ja journalismin asiantuntemusta voi käyttää monenlaisissa tehtävissä, eikä pelkästään journalistisissa tehtävissä. On paljon ihmisiä, jotka työskentelevät jatkuvasti aidan molemmilla puolilla ja pitävät itse huolen hygieniasta. Näin se on ollut minusta jo pidempään.

Miltonin ansaitusta mediasta vastaavaksi johtajaksi nimitetty toimittaja Ville Blåfield Markkinointi & Mainonnassa 16. helmikuuta

Samaan aikaan, kun journalismi muuttuu yhtä tarinallisemmaksi, hakevat sisältömarkkinointi ja natiivimainonta muotoaan journalismista. Kun uutiset kertovat tarinoita, puetaan mainos puolestaan uutisen tai jutun formaattiin. Aiemmin selkeärajaiset uutiset ja mainokset lähestyivät muodoltaan toisiaan.

Suomen tiedetoimittajain liiton pääsihteeri Ulla Järvi
ProComin Viestijät-blogissa 16. helmikuuta

Ankeimmillaan viesti on silloin, kun viestijä laittaa viestin saatesanoilla "tiedotteemme liitteenä". Ei sanaakaan siitä, mitä asiaa tiedote edes koskee. Usein se jää siihen, en ehdi paneutua asiaan enempää. Tutkivan journalismin varaan johonkin muuhun kuin tiedotteiden salakoodin selvittämiseen.

Talouselämän ja Kauppalehden uutispäällikkö Tarja Kuittinen
Markkinointi & Mainonnassa 21. helmikuuta

Vaimoni päätti lähteä kodistamme samana yönä tammikuussa 1991, kun Neuvostoliiton erikoisjoukot hyökkäsivät Riiassa sisäministeriöön. Vietin työpäivät ja lomanikin hajoavassa Neuvostoliitossa ja murtuvassa itäblokkissa. Olin niin kiinnostunut. Ei tietenkään olisi kannattanut tuhota perhettä. Journalismin vietti on kuitenkin niin voimakas, että tekisin samat typeryydet uudestaan.

Toimittaja Heikki Haapavaara
Kauppalehdessä 23. helmikuuta

VESA HEIKKINEN vesa.pekka.heikkinen@luukku.com
KIRJOITTAJA ON SUOMEN KIELEN DOSENTTI JA TIETOKIRJAILIJA.

Myösin paikka

Sain sähköpostia. Kirjoittaja on huolestunut *myös*-sanana tolkuttomasta käytöstä. Miksi tuo vikkela veijari tuntuu kovin usein istahtavan tekstissä väärään paikkaan? Voi olla suorastaan mahdotonta jatkaa sellaisen tekstin lukemista, jonka logiikan yksi pieni sana onnistuu sotkemaan.

Kiitos postista! Kyllä: tämä asia kismittää myös minua. Siis: myös minua tämä asia kismittää. Näinkin: minua kismittää myös tämä asia. Ehkä jopa: minua tämä asia myös kismittää.

Myös on yksi fokuspartikkeleista, kuten *Iso suomen kielioppi* todistaa. Se voi liikkua lauseessa melko vapaasti ja liittyä siinä erilaisiin elementteihin. Liittyessään johonkin lauseen osista *myös* nostaa tuon osan fokukseen, huomion kohteeksi.

Pikkusanaksi usein sanotulla *myös*-sanalla on kielenkäytössä isoja merkitystehtäviä. Kieliopin esimerkit valaisevat tätä hyvin: unohdin sateenvarjoni myös eilen (olen unohtanut sen muulloinkin), unohdin myös sateenvarjoni eilen (unohdin jotain muutakin), myös minä unohdin sateenvarjoni eilen (joku muukin unohti), minä myös unohdin sateenvarjoni (en ainoastaan rikkonut sitä).

Mutta miksi *myös* ei aina laskeudu luontevasti oikeaan paikkaan kirjoituksissa? Kielen tutkijat ovat arvelleet, että syy olisi puheessa. Tätä valaisee **Elina Heikkilä** *Kielikello*-artikkelissaan (2/2011): "Puhutussa kielessä fokuspartikkelien sijoittelu on melko vapaata, koska puhuja voi torjua virhetulkinnat painottamalla tarkoittamaansa sanaa."

Kun ihminen kirjoittaa, hän saattaa kuulla lauseensa sisäisenä puheena, jossa on mahdollista painottaa sanoja halutulla tavalla. Mutta lukija ei kirjoittajan päänsisäistä prosodiaa kuule.

Kirjoittajan ja lukijan sukset saattavat mennä ristiin. Siinä sitä sitten ollaan turvallaan *myös*-merkityksissä.

uusiin tehtäviin

KUKA?

Hanna Jensen, 47, on aloittanut viestintätoimisto Ellun Kanojen oman median päätoimittajana. Hän on työskennellyt esimiestehtävissä *Trendissä*, *Iltalehdessä* ja *Annassa* sekä vuodesta 2004 vapaana toimittajana. Hän on kirjoittanut kirjan *940 päivää isäni muistina*. Jensen perusti Sanoma Lifestylessa ruokatoimituksen ja Soppa365-palvelun.

Oman tavan ulkopuolelle

Mitä Ellun Kanojen oma media tarkoittaa?

Se kertoo yrityksen näkemyksestä muille. Siitä tulee hyridi omien ihmisten blogauksia, podcasteja, videoita, vierailijoita, ehkä haastatteluja. Silti emme tee kaikkea, mitä muut, vaan katsomme, mikä toimii. Painotuotteetkin kuuluvat palettiin.

Miten journalisti taipuu viestintään?

Tehtävä tuntuu turvalliselta, koska pääsen tekemään "ajatusviestintää" työelämästä ja yhteiskunnasta.

Mikä on uuden luomisessa mediaan ja viestintään keskeistä?

Ajatus ja substanssi. Päräyttävä tekotapa ei riitä, jos sisältö kolisee tyhjiyytään.

Miten uusien luomusten asema vakiinnutetaan?

Tekijät osallistuvat kukin omalla tavallaan, innostuvat ja ymmärtävät, miksi tekeminen on tärkeää.

Miten sait tietää päätoimittajan paikasta?

Taru Tujunen ja **Kirsi Piha** ottivat yhteyttä. Yritys haluaa tehdä asioita uudella tavalla.

Oletan, että tämä kuuluu siihen. Teen päätoimittajan töitä yritykseni kautta kolme päivää viikossa.

Miten päätoimittajan työ muuttuu rahaksi?

Oman median tehtävä on, että yritys näyttää houkuttelevalta, älykkäältä ja kiinnostavalta. Silti tyyli voi olla ärhäkkä.

Töiden on kehitettävä taitoja, joille on kysyntää.

Miten koskettavien tarinoiden tulkki taipuu "saatanalliseen ralliin"?

Räväkkä tapa viestiä on Ellun Kanoille tärkeä ja tuloksekas. Se pitää ymmärtää, vaikka omani ei olisi ensisijaisesti sama. Toisaalta mukana on rauhallistakin sävyä, esimerkiksi politiikan analyseissa.

Tärkein oppisi esimiehenä?

Vahvuuteni on saada työkalut kukoistamaan. Kahta ei voi tehdä liikaa: kysyä, mitä mieltä muut ovat ja toistaa tekemisen ydinviestejä.

Tärkein oppisi freelancerina?

Työnantajat arvostavat ajoissa tekemistä ja työpariuden ymmärtämistä. Valitsen itsekin töitä editorin perusteella.

Miten hyödynnät oppeja Ellun Kanoissa?

Alkua dominoi helposti se, mitä näkee muiden osaan. Luotan, että nekin tilanteet löytyvät, joissa oma kokemukseni auttaa toisia.

Mitä joudut opettelemaan?

Oman näkemykseni suoraan sanomista. Sisältöjä, joita en ole seurannut journalistina. Tuoreinta verkkoanalytiikkaa.

Miten valitset töitä?

Palkkiot jutuista eivät ole työmäärään nähden hirveän isoja, joten olen yrittänyt rahaakin miettiä. Työssä pitää olla annettavaa ja opittavaa. Töiden on kehitettävä taitoja, joille on kysyntää.

Mitä muuta teet kuin töitä?

Joogaan, uin Katajanokan altaassa, luen kaunokirjallisuutta ja laitan ruokaa. Iso projektini on espanjan kielen keskustelutaito.

Nina Erho

SATTUU TAPAHTUU

Juttuvinkki valovuosien päästä

Moni toimittaja on uransa aikana saanut uutisvinkkejä, joiden faktat venyvät uskottavuuden tuolle puolen. Oman saldoni ennätys on kirjaimellisesti aivan toisesta maailmasta.

Kymmenkunta vuotta sitten olin hoitovapaalla työstäni *Kalevan* uutistoimittajana, työpuhelin visusti suljettuna, kun henkilökohtainen puhelimeni soi. Soittaja oli pyytänyt numeroni tiedustelusta, kun tiesi minun kirjoittavan paljon luonnontieteistä. Nyt olisi hurja uutinen luvassa!

Nainen oli edellisyydenä seurannut, kuinka kirkas valo, aivan ilmeinen avaruusalus, oli käynyt läpi Otavan tähdistön kaikki seitsemän tähteä järjestyksessä, pysähtyen jokaisen luona hyväksi toviksi. Jotainhan "niillä" täytyy olla suunnitteilla, kun tuollaista tiedustelua tekevät.

Ehdin miettiä torjuvani vinkin sillä perusteella, että itse tapahtuman täytyi valonnopeuden rajoitusten vuoksi olla jo kymmeniä vuosia vanha, mutta päätin olla näsäviisastelematta. Kerroin olevani hoitovapaalla työstäni ja kehotin soittamaan juttuvinkin toimitukseen.

Jäin miettimään, kuinka monta mahdollisuutta kertomukseen sisältyi. En kuitenkaan ehtinyt analyysissäni pitkälle, sillä hetken päästä puhelin soi uudelleen. Vinkinantaja oli tullut toisiin aatoksiin: "Eikö hän ole parempi, ettei tästä kirjoiteta mitään. Ei sitä tiedä, mitä ne tekevät, jos kirjoitetaan. Ja kun teillä on se lapsikin."

Totesin, että tämä kyllä sopii ja lupasin, etten ilmoita havainnosta toimitukseen. Enpä ollut ymmärtänytäkään pelätä lapseni abduktiota.

Vasta monen kuukauden päästä tajusin, mikä koko tarinassa oli hurjinta: "ne" lukevat *Kalevaa*!

Pekka Rahko

KIRJOITTAJA ON KALEVAN TOIMITTAJA.

KERRO MITÄ SINULLE ON SATTUNUT TYÖTÄ TEHDESSÄ. OTA YHTEYTTÄ TOIMITUKSEEN.

Kahdessa roolissa. Mikko Eronen on ollut vuosia sekä Suomenmaan ulkoasupäällikkö että pääluottamusmies. "Mutta eivät roolit ole ristiriidassa, koska työhöni ei kuulu hirveästi 'työntekijän asioita'. Aika itsestään erottuu se, milloin olen työ- ja milloin luottamusmieshommissa."

Raikkauden perässä

NINA ERHO, TEKSTI • MAIJU POHJANHEIMO, KUVA

Ulkoasupäällikkö Mikko Eronen tekee Suomenmaan näköistä lehteä.

Vähemmän lehtiä, enemmän työtä. Näin kävi *Suomenmaan* ulkoasupäällikölle **Mikko Eroselle**, kun printin ilmestymiskerrat vähenivät pari vuotta sitten kolmesta yhteen kertaan viikossa.

Sanomalehdestä tuli aikakauslehti, johon tarvitaan yhden kuvan uutisten sijasta isoja reppareita, henkilöjuttuja ja kuvituksia.

"Uutiset menevät nyt melko auto-

maattisesti verkkoon, ja minun työni pääpaino on printissä."

Apunaan Erosella on graafikko, journalistinen taittaja ja kaksi valokuvaajaa. Silti perusteellisia visuaalisia panostuksia ehtii viikkorytmissä tehdä rajallisesti. Toisaalta Erosen omalle tekijäluonteelle aikakauslehden mahdollisuudet sopivat hyvin.

"Hienointa jälkeä syntyy, kun toimittaja, kuvaaja ja minä pääsemme samalle aaltopituudelle, tekemään täysin samaa juttua."

SUOMENMAA ON keskustan pää-äänenkannattaja. Yrittäessään määri-

tellä, mitä keskustahenkisyys tarkoittaa ulkoasussa, Eronen päätyy siihen, että kyse taitaa sittenkin olla "meidän, *Suomenmaan*, näköisyydestä".

"Toivon, että lehti näyttää raikkaalta ja modernilta, nautittavalta lukea ja viihdyttävältä, ei ummeh-tuneelta."

Toistuva mutka matkassa on, että kuvattavien poliitikkojen kiireiset aikataulut ja tavoite saada leh-teen monipuolisia, rentoja ruutuja ovat eri planeetoilta. Myös "sote raikkaasti" vaatii mielikuvitusta. Toisaalta sitäkään ei saa olla liikaa, koska lukijakunta on aika iäkästä.

"Ulkoasun ei ole tarkoitus vaikeuttaa lukemista, vaan helpottaa."

SUOMENMAAN KAIKKIEN tekijöiden ei Erosen mukaan tarvitse kuulua keskustaan, mutta se pitää tietää, kenelle lehteä tehdään. Kiellettyjä aiheita ei kuulemma ole, eivät edes "keskustalle vaikeat".

Jotkut asiat ovat toki herkempiä kuin toiset, eikä lukijoita kannata tahallaan suututtaa. Silti lehtityö on lehtityötä myös puoluelehdessä.

"Ja joskus puolueasioilla voi jopa leikitellä, kuten ennakkoluuloilla siitä, millaisia keskustalaiset ovat." •

kolumni

Konkretiaa, kiitos

Viime syksynä tartuimme luotsaamassani lukiolaisten aikakauslehdessä *Improbaturissa* isoon aiheeseen:

ilmastonmuutokseen. Toimitussihteeri **Mari Uusivirta** kirjoitti verkkoon kolmen jutun sarjan, jonka ensimmäisessä osassa keskityttiin siihen, miksi ilmastonmuutoksesta pitäisi kiinnostua. Kun juttu oli julkaistu, pyysimme lukijoilta palautetta.

Viesti oli selvä: hyvä juttu, mutta saisiko lisää konkretiaa, kiitos. Lukijat kaipasivat perustietoja ilmastonmuutoksesta. Mitä se tarkoittaa, mistä se johtuu, mitä siitä seuraa, miksi se on iso asia? Lisäksi he halusivat vinkkejä, mitä itse voisivat tehdä ilmaston hyväksi.

ANNA-SOFIA NIEMINEN sohvi.nieminen@gmail.com KIRJOITTAJA ON IMPROBATURIN PÄÄTOIMITTAJA JA VAPAA TOIMITTAJA.

”Vaikka ilmastonmuutos on vakava aihe, siitä ei tarvitse kertoa ryppyotsaisesti.

Teimme juttusarjan seuraavat osat näitä toiveita kuunnellen.

Minulle palaute kertoi, että journalismi on pääosin epäonnistunut ilmastonmuutoksen käsittelyssä. Uutisissa on maalailtu kaukaisia uhkakuvia, raportoitu poliittisista prosesseista, roiskittu vaikeita termejä ja toisteltu mantraa siitä, että lämpötilan nousu pitäisi rajata kahteen asteeseen. Samaan aikaan osalla lukijoista ei ole edes perus-

tietoja aiheesta.

En tarkoita, ettei olisi tärkeää vaikkapa seurata kansainvälistä ilmastopolitiikkaa. Rinnalla pitäisi kuitenkin kulkea kouriintuntuva analyysi siitä, mitä ilmastonmuutos merkitsee. Onneksi toimituksissa tunnutaan nyt heränneen tähän. Erityismaininnan ansaitsee Ylen *Tehtävänä tulevaisuus* -kokonaisuus, joka käsitteli aikamme suurinta uutista

sille kuuluvalla tavalla: suuresti. Syksyn 2017 aikana julkaistuun kokonaisuuteen kuului muun muassa lukuisia tekstejä, podcasteja ja videoita.

Vaikka kokonaisuus oli suuri, monien yksittäisten juttujen aiheet olivat arkisia. Käsittelyyn pääsivät esimerkiksi uudet tavat kasvattaa perunaa, betonin ilmastovaikutukset ja opettaja, joka lupoi lentomatkoista ja pitkistä suihkuista ilmaston hyväksi.

Minua ilahdutti erityisesti **Jari Hanskan** *Tulevaisuus* -podcast, johon sisältyi myös fiktiivisiä minikuunnelmia tulevaisuudesta. Kuunnellussa opin valtavasti uutta ja nauroin monta kertaa ääneen. Podcast osoitti minulle, että vaikka ilmastonmuutos on vakava aihe, siitä ei tarvitse kertoa ryppyotsaisesti. Luovuus ja huumori on sallittua.

Tärkeintä on kuitenkin konkretia, jotta lukijat ymmärtävät, mistä edes puhutaan.

kuolleita

Säkenöivä keskustelija

Itä-Hämeen toimittaja ja avustaja **Antti Tunkkari** kuoli 22. tammikuuta kotonaan Heinolassa. Hän oli syntynyt 6. maaliskuuta 1944 Vetelissä.

Tunkkari aloitti opinnot Tampereen yliopistossa, mutta liukui nopeasti työelämään. Ura alkoi kesätoimittajana *Keskipohjanmaassa* ja *Loviisan Sanomissa*. Pari vuotta Tunkkari työskenteli suomalaissiirtolaisten äänitorvessa *Ruotsin Suomalaisessa Tukholmassa*.

Vuonna 1970 Tunkkari palasi kotiseudulleen perustamaan *Perhonjokilaaksoa*. Hän oli lehden ensimmäinen päätoimittaja ja siihen aikaan myös ainoa toimittaja.

Sitä seurasivat työt *Lestijokiseudussa*, *Vanajaveden Seudussa* ja *Ylä-Kainuussa*. Vuonna 1982 Tunkkari haki paikkaa *Itä-Hämeestä*, ja juurtui Heinolaan loppuiäkseen.

Itä-Häme sai Tunkkarista räväkän uutistoimittajan ja innokkaan kulttuurikirjoittajan, joka jatkoi kulttuuriavustajana ja kolumnistina myös jäätyään eläkkeelle 2003. Hän oli myös aktiivinen ammattiyhdistystoimija.

Tunkkarin värikäs persoona tuli tutuksi heinolalaisille. Hän oli säkenöivä keskustelija, joka puolusti vapaamielisyyttä, eikä voinut sietää tyhmyyttä ja tylsyyttä. Elämässä piti olla sopivasti draamaa ja vaihtelua.

Ari Viuhko

KIRJOITTAJA ON ANTTI TUNKKARIN YSTÄVÄ JA TYÖTOVERI.

Taistolaislehden työmyyrä

Tiedonantaja-lehden entinen päätoimittaja **Erkki Susi** kuoli 5. helmikuuta Helsingissä. Hän oli syntynyt 27. tammikuuta 1947 Nurmossa.

Poliittista historiaa opiskellut Susi liittyi varhain Suomen Kommunistisen Puolueen vähemmistöön. Gradu jäi tekemättä, kun hän pestautui *Tiedonantajan* toimittajaksi 1971. Kolmesti viikossa ilmestyneen lehden levikki nousi noihin aikoihin kohisten, 25 000–30 000:een asti.

Susi omistautui lehdenteolle kokonaan, usein yöpyenkin toimituksen sohvalle. Hän erikoistui aate- ja historiateemoihin, jotka ideologista kirkkautta vaalivassa lehdessä olivat korkealla sijalla. Hänen kynästään lähtivät myös Aleksandrovitsh-nimimerkin pakinat.

Kun **Urho Jokinen** jäi eläkkeelle 1984, päätoimittajaksi valittiin Susi. *Tiedonantajaa* teki entistä

heterogeenisempi joukko, eikä Susikaan pyrkinyt miksikään ylimmäksi linjanvetäjäksi. Neuvostovaltion loppu oli luja isku lehdelle. Päätoimittaja luotsasi kerran viikossa julkaistavaa *Tiedonantajaa* hupenevin, mutta sitkein resurssein.

Erkki Susi oli lempiaiheisiin paneutuva artikkelitoimittaja. Jäätyään 2012 eläkkeelle hän avusti yhä *Tiedonantajaa*. Hän kuului myös pienen SKP:n johtolimiini.

Veli-Pekka Leppänen

KIRJOITTAJA ON SKP:N HAJAANNUKSESTA VÄITELLYT FREELANCETOIMITTAJA.

SOSIAALITOIMITTAJAN ELINTILA KAPENEE

Miten mahtuvat sosiaaliasioihin erikoistuneet toimittajat urheiluun, talouteen, terveyteen, kulttuuriin, matkailuun ja tieteen erikoistuneiden kollegoiden keskuuteen? Onko heitä? Muun muassa tätä pohditaan sosiaali-toimittajien yhdistyksen seminaarissa.

Sosiaalitoimittajien yhdistyksen puheenjohtaja **Kristiina Koskiluoma** uskoo, että erikoistuneelle sosiaalijournalismille on tarvetta. Hänen johdolla

seminaarissa aiheesta keskustelevat tutkijatohtori **Sinikka Torkkola** Tampereen yliopistosta sekä *Helsingin Sanomien* entinen päätoimittaja **Reetta Meriläinen** ja toimittaja **Maija Aalto**.

Sosiaalijournalismin asemaa arvioi myös vuosina 2013–2016 ilmestyneen *Noste*-lehden toimituspäällikkönä toiminut Huoltajäsäätien toiminnanjohtaja **Lea Suoninen-Erhiö**.

ONKO SOSIAALIJOURNALISMILLE TILAA?
SEMINAARI TIISTAINA 20. MAALISKUUTA
KELLO 12–15 HAAGA-HELIA AMMATTIKORKEAKOULUSSA, LUOKKA 1003,
RATAPIHANTIE 13, HELSINKI.

Journalisti myös verkossa

journalisti.fi

ÅKERLUNDIN SÄÄTIÖN APURAHAT HAETTAVANA

- Graafisessa teollisuudessa tai muulla viestintäalalla työskentelevien ammatillisiin jatko-opintoihin
- Graafisen tai muun viestintäalan yliopisto-, korkeakoulu- tai ammattitutkintoihin
- Graafista tai muuta viestintäalaa koskevaan tutkimus- ja kehitystyöhön

Täytä hakemus 25.2.–31.3.2018 välisenä aikana säätiön verkkosivuilla **www.akerlundinsaatio.fi**. Hakemus lähetetään ainoastaan verkkopalvelun kautta.

Säätiö painottaa erityisesti kansainvälisiin opintoihin liittyviä apurahahakemuksia.

Kunnallisneuvos C. V. Åkerlundin Säätiön hallitus

C. V.

ÅKERLUNDIN SÄÄTIÖ

Ulkoministeriö hakee
määräaikaiseen kolmen vuoden virkasuhteeseen
1.8.2018 lukien tai sopimuksen mukaan

Lehdistö- ja kulttuurivirkamiestä
Berliinissä olevaan Suomen suurlähetystöön

Lehdistö- ja kulttuurivirkamiestä
Tukholmassa olevaan Suomen suurlähetystöön

Lehdistövirikamiestä

Brysselissä olevaan Suomen pysyvään edustustoon
Euroopan Unionissa

Lehdistövirikamies vastaa edustuston mediasuhteista ja edistää Suomen tavoitteita viestinnän ja maakuuvalyon keinoin. Tehtäviä haetaan sähköisellä hakulomakkeella. Tehtävistä laajemmin ja tarkemmat hakuohjeet www.valtiolle.fi: Berliini ID 24-20-2018, Tukholma ID 24-19-2018, Bryssel ID 24-22-2018. Hakuaika tehtäviin päättyy 6.3.2018 klo 16.15.

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

Tuiskun säätiön apurahat

Toimittaja Onni V. Tuiskun säätiö jakaa ensisijaisesti matka- ja virkistyskäyttöön tarkoitettuja apurahoja kaikille toimittajille ja lehtitalojen toimihenkilöille.

Hakemus täytetään ja lähetetään säätiön nettisivulla. Hakuaika päättyy **31.3.2018**.

Toimittajien on mainittava hakemuksessa, onko hän Nuorsuomalaisen Sanomalehtimiesyhdistyksen tai Suomalaisen Sanomalehtimiesliiton jäsen.

www.tuiskunsaatio.fi

Yhteistyötä. Pasi Toivonen työstää leikkaaja Ahmed Aweysin kanssa inserttiä Jemenin pakolaisista Somaliassa.

Uutta vaihdetta silmään Somaliassa

ESA SALMINEN, TEKSTI JA KUVA

Yle Perjantain tuottaja Pasi Toivonen käyttää rästivapaat kehittämällä julkisen palvelun mediaa Mogadishussa.

”Ottakaa alkuun lähikuvaa kuormurin käynnistymisestä ja ehkä siitä, kun vaihde menee silmään”, ohjeisti Ylen **Pasi Toivonen** Somalian kansallistelevision SNTV:n aamukokouksessa helmikuussa Mogadishussa. Toivonen toimi vierailevana tuottajana kanavalla, joka avattiin 20 vuoden tauon jälkeen uudelleen vuonna 2011. Valtaosa kuvaajista, toimittajista ja leikkaajista on itseoppineita, eivätkä journalismin perusteet ole kaikille tuttuja.

”Olen vakaalla äänellä ja voimakkaasti puhunut täällä siitä, että julkisen palvelun journalisti on ihmisten asialla. Pitää kysyä koko ajan, mikä on tärkeää yleisön kannalta”, Toivonen sanoo.

Toivonen osallistui viikon ajan SNTV:n arkeen. Aamukokouksessa valittiin parhaat ideat ja Toivonen sparrasi kentälle lähteviä ryhmiä – tehkää hyvät alut, muistakaa ottaa kuvituskuviin äänet alkääkää unohtako loppukuvia.

Tuotantoon pääsi myös juttu satama-alueen kuormureista, jotka ovat surkeassa kunnossa ja tukkivat liikenteen. Aihe oli Toivosen mainio – konkreettinen ja ihmisten arkea koskeva.

Mukaan kuvauskeikoille hänellä itsellään ei ollut asiaa: valkonaamat saavat liikkua Mogadishussa vain vartijoiden kanssa hotellilta studiolla ja takaisin.

Käytännössä uutisten taso on Toivosen silmin katastrofaalinen: ministeriä ja muita silmäätekeviä puhujapöytätoista toisen perään.

”Loputtomasti kokouksia, joista tulee häilyvää, kamalaa kuvaa ja ruppaisista ääntä.”

Toimittajat toki haluaisivat tehdä parempaa journalismia, mutta liikkumatila on hyvin pieni.

SNTV pyrkii julkisen palvelun mediaksi, mutta on toistaiseksi valtion kanava. Kun ministeri tai pormestari kutsuu kuvaamaan, on pakko mennä.

Somaliaan Toivonen lähti, kun vanha kollega, toimittaja **Wali Hashi** pyysi tarpeeksi monta kertaa. Hän tulee vielä uudelleenkin, jos alkaa näyttää siltä, että opit purevat.

”Jos tästä ei jää mitään eloon, en kehtaa enää lentää tänne veronmaksajien rahoilla”, hän sanoo.

Toivonen vieraili helmikuussa Somaliassa osana Viestintä ja kehitys -säätion (Vikes) hanketta, jota rahoittavat ulko-ministeriö, Nenäpäivä-säätio, Kirkon Ulkomaanapu, Journalistiliitto ja Euroopan unioni. ●

KIRJOITTAJA ON
VIKESIN VIESTINNÄN ASiantuntija.

Yhdistykset

SATAKUNNAN JOURNALISTITIEN vuosikokous on Vanhan Rauman Osteria da Filippossa lauantaina 10.3. klo 17. Jaossa Sata-Tonni. Puhujana liiton puheenjohtaja **Hanne Aho**. Ilmoittautumiset sihteeri@satakunnanjournalistit.fi.

KESKI-SUOMEN JOURNALISTITIEN vuosikokous on torstaina 15.3. klo 18.30 hotelli Albassa Jyväskylässä. Käsitellään sääntömääräiset asiat ja kerrotaan tulevista tapahtumista. Yhdistys tarjoaa iltapalan ja juotavaa. Ilmoittautumiset 12.3. mennessä sihteeri@ksjournalistit.fi tai soittamalla tai tekstaamalla asiamies **Hannu Tuoviselle** 0407066071.

HÄMEEN-UUDENMAAN JOURNALISTITIEN vuosikokous on Riihimäellä Asema X:ssä 17.3. klo 13. Sääntömääräisten asioiden lisäksi käsitellään SJL:n valtuuston jäsenen ja varaedustajien valinta.

ITÄ-SUOMEN Sanomalehtimiesyhdistyksen vuosikokous on 17.3. klo 12 Imatralla Neitsytniemen kartanossa. Ilmoittautumiset 12.3. mennessä yhdistyksen sihteerille: jarmo.hamalainen24@outlook.com tai 0407342878.

TURUN JOURNALISTITYHDISTYKSEN kevätkokous on 24.3. klo 10.30 Uudessakaupungissa Gasthaus Pookissa. Sääntömääräisten asioiden lisäksi valitaan edustajat SJL:n valtuustoon. Ruokailu ja opastettu Ukin kaupunkikiertros. Turusta bussikuljetus. Ilmoittautumiset: www.turunjournalistit.fi 19.3. mennessä.

RTTL:N KEVÄTEDUSTAJAKOKOUS. Radio- ja televisiotoimittajien liiton sääntömääräinen kevätedustajakokous 2018 on 18.4. klo 17.30 RTI-talon auditoriossa, Uutiskatu 2, Helsinki. Käsitellyssä sääntömääräiset asiat.

HELSINGIN SEUDUN Journalistien vuosikokous 21.4. klo 18 Helsingissä, Sokos Hotel Presidentissä, Eteläinen Rautatiekatu 4. Käsitellyssä sääntöjen § 23 edellyttämät asiat ja Aikakauslehden toimittajain Säätion hallituksen täydennysvaali ja tilintarkastajien valinta. Ilmoittaudu 5.3. mennessä www.hsj.fi tai puh. 0505183353.

ALKUVUODEN YT-NEUVOTTELUISSA IRTISANOMISIA

Savon Sanomat tiedotti 12. helmikuuta yt-neuvottelujen päätteeksi neljän toimittajan irtisanomisesta. Lisäksi toimituksessa osa-aikaistettiin kaksi, yksi määräaikainen työsuhde päättyi ja eläkkeelle siirtyy yksi toimittaja. Savon Sanomat on osa mediakonserni Keskisuomalista.

Alkuvuodesta journalisteja on yt-neuvottelujen päätteeksi irtisanottu myös Salon Seudun Sanomista, Radio Voimasta ja Demokraatista.

Salon Seudun Sanomista irtisanoitiin kolme henkilöä, joista yksi toimituksesta. Lisäksi toimituksessa toteutetaan eläkejärjestelyjä. Salon Seudun Sanomat on osa TS-Yhtymää.

Radio Voimasta irtisanottiin yksi journalisti, eikä määräaikaisia työsuhteita uusita.

Radio Voima on osa Mediatalo Esaa, joka kuuluu Keskisuomalainen-konserniin.

Demokraatista irtisanoitiin neljä henkilöä, joista kolme journalisteja.

Turun Sanomissa ovat käynnissä koko henkilöstöä koskevat yt-neuvottelut. Töiden päättymisen uhkaa 22 henkilöä, joista toimituksessa työskentelevien osuus on 16 työntekijää.

Journalistiliiton jäsenistä muodostuva lehden toimitusosasto on vedonnut Turun Sanomat Oy:n ja TS-Yhtymän omistajiin irtisanomisen välttämiseksi.

"Printtivetoisen median liiketoimintamallien muutokseen olisi reagoitava muulla tavoin kuin vähentämällä väkeä, jotta tärkeätä osaamista ei mene hukkaan ja inhimillisiltä vaikeuksilta vältytään", osasto toteaa. Se on huolissaan journalistien jaksamisesta sekä siitä, miten Turun Sanomat pysyy jatkossakin laadukkaana medianä.

Mediatalo Esassa käynnissä ovat yt-neuvottelut, joiden mahdolliset henkilövaikutukset koskevat korkeintaan 12 työsuhdetta. Kaikkiaan neuvottelut koskevat yli sataa työntekijää. Mediatalo Esan medioita ovat Etelä-Suomen Sanomat, Itä-Häme, Uusi Lahti -lehti, Seutu4-lehdet ja Radio Voima.

Nina Erho

JSN LANSSEERASI VASTUULLISEN JOURNALISMIN MERKIN

Julkisen sanan neuvosto on tehnyt tiedotusvälineiden käyttöön Vastuullisen journalismin merkin. Sitä voivat käyttää JSN:n sääntelyn piiriin kuuluvat tiedotusvälineet, jotka ovat sitoutuneet noudattamaan Journalistin ohjeita.

Merkin käyttöä valvoo ja hallinnoi Julkisen sanan neuvosto.

Merkistä on olemassa pysty- ja vaakaversio neljänä eri väri- ja muotoiluehtona. JSN suosittelee käyttämään merkin lanseerausvaiheessa ensisijaisesti merkin sinistä pysty-versiota, jossa lukee "vastuullista journalismia". Merkistä on tehty ruotsin- ja pohjoissaamenkieliset merkkiversiot.

Neuvosto toivoo, että tiedotusvälineet ottavat merkin käyttöön pysyvästi.

Manu Marttinen

ROBOTIN VAI TOIMITTAJAN KIRJOITTAMA?
SIVULLA 14 OLEVA JUTTU ON ROBOTIN
JA SIVULLA 15 TOIMITTAJA JARNO LISKIN
KIRJOITTAMA VERSIO.

Suomen Journalistiliitto

PUHELINVAIHDE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADRESS
Siltasaarenkatu 16, 00530 Helsinki
Broholmmsgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
(jäsenasiat/medlemsärenden)
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR
www.journalistiliitto.fi
www.journalistforbundet.fi

FINKA / A-KASSA
www.finka.fi
(09) 8689 400

Suomen Journalistiliitto on
ammattijärjestö, jonka tehtävä on
valvoa journalistien ja journalismin
etuja. Jäsenkuntamme koostuu viestintä-
alan ammattilaisista, kuten toimittajista,
kuvaajista, graafikoista, kääntäjistä ja
kustannustoimittajista.

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

JOURNALISTI

Journalisti Journalisten
Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
94. vuosikerta 2.3.2018

TOIMITUS

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA
/ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Markku Lappalainen 040 586 0613

TOIMITUSSIHTEERI/
REDAKTIONSSSEKRETERARE
Manu Marttinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT/REPORTAR
Nina Erho 050 379 8155
Marja Honkonen 050 379 9108

ULKOASU/LAYOUT
Kai Widell 050 576 2746
Heli Saarela (vapaalla)

SÄHKÖPOSTI
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.slaktnamn@journalistiliitto.fi

VERKKOLEHTI
www.journalisti.fi

TILAUKSET/BESTÄLLNINGAR
Jaicom Oy 03 4246 5383
journalisti@jaicom.com

PAINO/TRUCKERI
I-print Oy, Seinäjoki
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA/UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
09 612 2330, faksi 09 640 361
PL 50, 00531 Helsinki

SEURAAVAN LEHDEN
ILMESTYMISSAIKATAULU
4/2018 aineisto 14.3.
ilmestyy 23.3.

ILMOITUSMYynti:
ilmoitukset.journalisti@
journalistiliitto.fi, 044 755 5002

Aineisto-ohjeet, väriprofiiliin
ja hinnat löydet osoitteesta
www.journalisti.fi › ilmoittajille

VARAA ILMOITUSTILASI
AJOISSA.

Runoilija luottaa tekstiinsä

Yli kolmessakymmenessä määräaikaisessa työsuhteessa olleelle Ulla Oralle runoharrastus on tuonut itsevarmuutta.

JANNE SALOMAA, TEKSTI • LINDA VAROMA, KUVA

”Aika monet toimittajat kirjoittavat pöytälaatikkoon, mutta luova kirjoittaminen tuntuu olevan tabu, josta ei haluta niin paljon puhua,” sanoo *Mediuutisten* toimitaja **Ulla Ora**.

Ora ei piilottele omia tekstejään. Hän on tarjonnut niitä kustannettavaksi, esiinty runoklubeilla Kotkassa ja Helsingissä ja on ollut mukana tekemässä runonäytelmiä.

”Luovaan kirjoittamiseen jää koukkuun. Ehkä hienoin olotila on, kun teksti vie eikä tiedä mihin.”

Ora aloitti runoilun 1999 Kriittisessä korkeakoulussa, nykyisin hän kirjoittaa lähinnä pidempinä vapaajaksoina.

”Runojen kirjoittaminen edellyttää, että alitajunnan saa liikkeelle. Se onnistuu harvoin arjen stressissä ja kiireessä. Lomareissu avomiehen kanssa ja pari lasia viiniä voi tuoda oikean mielentilan.”

Toimittajan työssä runoharrastus on auttanut ilmaisujen hiomisessa ja ajatuksen ytimen löytämisessä.

”Jutun kirjoittaminen on joskus hyvin kaoottista, kun on paljon materiaalia aiheesta, josta tietää vähän. Kaaos on saatava sellaiseen muotoon, että lukijat ymmärtävät, että se tuo on jotakin uutta.”

Runoileva maalailevuus menee Oran mielestä jutuissa usein pieleen, sen sijaan runontaju auttaa tiivistämään. Lähimpänä runoutta onkin hänestä uutistyö.

”Sekä runoon että sähköuutiseen voi mahtua koko maailma. Pidän uutistyöstä, koska siinä ollaan tiiviisti hetkessä kiinni kuten runojen kirjoittamisessa.”

MYÖS PELKKÄ RUNOJEN lukeminen laajentaa Oran mielestä ajattelua ja antaa valtavasti energiaa.

”Jokin runon lause voi palauttaa ajatuksen siitä, että on olemassa toinenkin todellisuus. Silloin pääsee pois arjen solmukohdista eikä työ tunnu työltä.”

Niinpä Ora pitää yleensä töissä mukanaan paria runokirjaa. Hyviksi havaittuja ovat Oran klassikkosuosikit **Edith Södergran**, **William Shakespeare** ja **Eino Leino** – itsekin toimittaja.

”Sekä runoon että sähköuutiseen voi mahtua koko maailma.”

Ora ei kaiva sanoja tai ideoita kirjoista, vaan käyttää niitä välillä suggeroidakseen itseään kirjoittajana flow-tilaan.

Työpaikalla hän on kirjannut muutaman runon.

”Silloin runo on vain tullut. Nykyään on kuitenkin niin kiireistä, ettei sellaista tapahdu. Älä kirjoita, että runoilisin töissä.”

Ora on työskennellyt koko toimittajanuransa 1996 lähtien määräaikaisissa työsuhteissa ja välillä freelancerina. Toimituskokemusta on kertynyt yli 20 toimituksesta, sopimuksia yhteensä yli 30.

”Nyt kun olen 50-vuotias, välillä pelottaa, mitä jos en saakaan enää töitä. Luovan kirjoittamisen kautta olen kuitenkin saanut vahvuutta itsetuntoon. Luotan tekstiin enemmän kuin itseeni.” ●

VAPAAALLA

ULLA ORA

● 50-vuotias toimittaja. Asuu Loviisassa ja Vantaalla.

● Tammikuusta lähtien toimittajana terveydenhuollon ammattilaisille suunnatussa Mediutuutissa.

● Työskennellyt aiemmin muun muassa Etelä-Suomen Median lehdissä, Kymen Sanomissa, Loviisan Sanomissa, STT:ssä ja Jyväskylän ylioppilaslehden päätoimittajana.

● Valmistunut yhteiskuntatieteiden maisteriksi Tampereen yliopistosta. Suorittanut myös kuvajournalismin erikoistumisopinnoja Lahden Muotoiluinstituutissa.

◀ **Mielen maisema.** Ulla Ora kuvattiin kotinsa lähellä Loviisan Harjulla olevassa näkötornissa. Hän ei kirjoita siellä, mutta paikka on inspiroinut runoja. "Osana universumia oleminen on keskeistä runoissani."

Hei!

Jos koet polttavaa tarvetta julkaista valokuvia eräästä vauvasta, muista pienen ihmisen oikeus yksityisyyteen. *Journalistin ohjeissakin* todetaan, että on noudatettava erityistä varovaisuutta, kun käsitellään alaikäisiä koskevia asioita. Jos vauvakuume ei hellitä, eivätkä vanhemmat lähetä kuvia julkaistavaksi, voit halutessasi käyttää tätä kuvaa. Kyllä se siitä!

